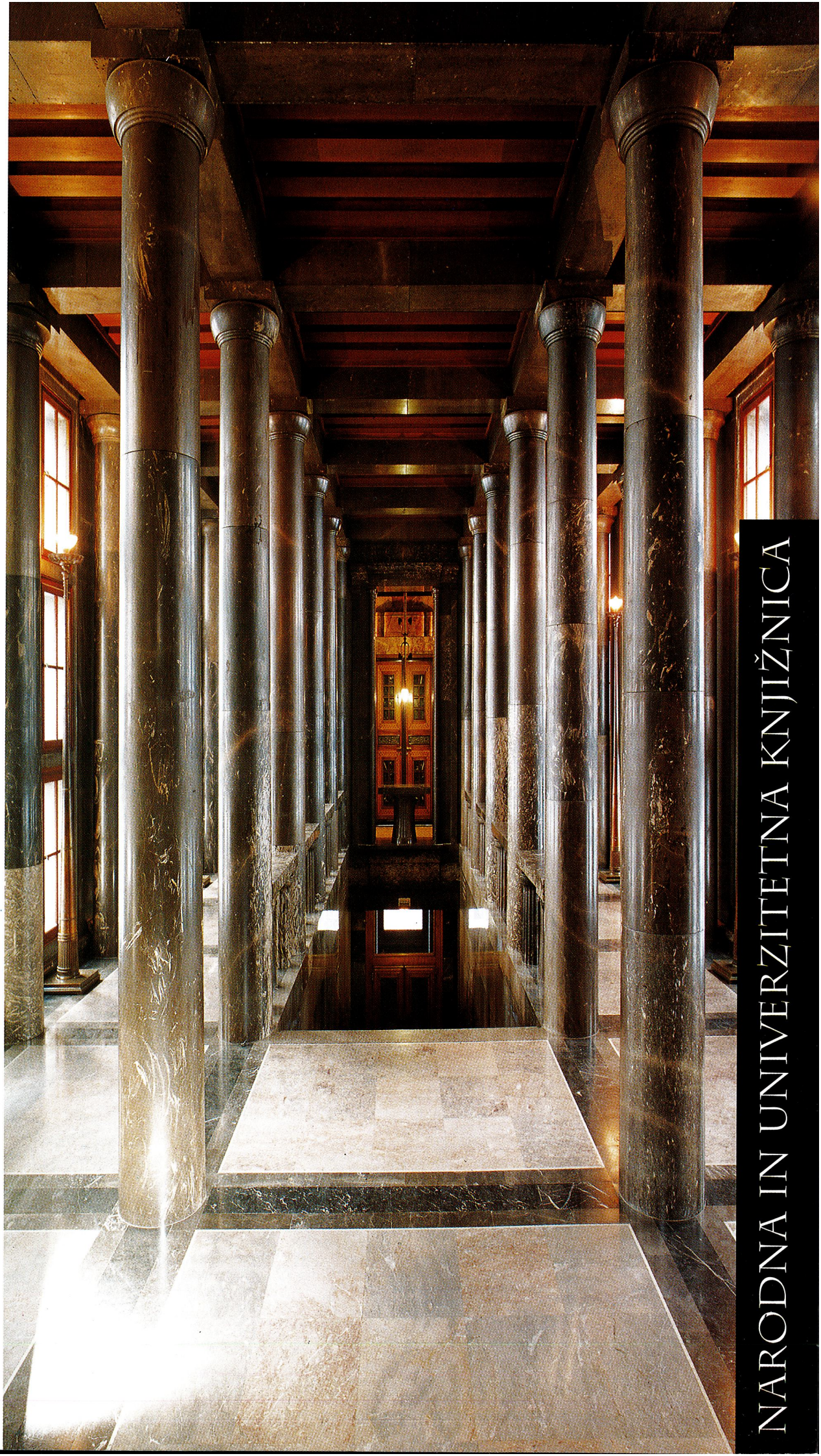


KNJIŽNIČARŠKE NOVICE 2

LJUBLJANA



NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA



# *KNJIŽNIČARSKE NOVICE*

*februar 2007*





**Knjižničarske novice 17(2007)2**  
**ISSN 0353-9237**

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*  
*Turjaška 1*  
*1000 Ljubljana*  
*telefon (01) 2001 174, 2001 176, 2001 110*  
*<http://www.nuk.uni-lj.si/>*

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*  
Odgovorna urednica: *Barbara Bračič Fabjančič*  
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*  
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*  
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 400 izvodov. Naročnino, naročila in odpovedi pošiljajte pisno do 15. januarja za tekoče leto na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za »Knjižničarske novice«, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: [icb@nuk.uni-lj.si](mailto:icb@nuk.uni-lj.si)



## SPLOŠNE KNJIŽNICE



### ZGODBA O KAMRI

#### 1. Za začetek...

O portalu KAMRA je bilo v zadnjem letu in pol povedanega že veliko, zato za začetek le kratka informacija o namenu in ciljih portala:

*Regijski portal KAMRA je spletni informacijski sistem, ki združuje informacije z različnih področij kot jih že zdaj na tradicionalen način zbirajo in posredujejo splošne knjižnice in druge lokalne kulturne in izobraževalne ustanove. S koordiniranim sodelovanjem partnerskih institucij na območju regij so informacije dostopne z enega mesta, kreirane pa v tistih institucijah, ki so za določena področja najbolj kompetentne.*

*Portal z enega mesta omogoča dostop do digitaliziranih vsebin, polnih besedil, informacij, programov in projektov ter s tem skrajšano, poenostavljeno in bolj ciljno usmerjeno iskanje podatkov. S personalizacijo vsebin in servisov je poudarjena dejavna vloga kulturne politike pri oblikovanju regijske ureditve, uporabnikom pa omogočeno kreativno sodelovanje v kulturnem in socialnem dogajanju v njihovem okolju.*

*Portal KAMRA približuje bogastvo kulturne dediščine in dejavnosti, ki jih izvajajo knjižnice, arhivi in muzeji vsem prebivalcem Slovenije, s tem pa tudi promovira slovensko znanje in kulturo v svetu. Vsem tistim, ki iz različnih*

*razlogov ne morejo obiskati kulturnih institucij, olajša dostop do kulturnih vsebin.*

*Z vzpostavljanjem različnih partnerstev na regionalnem nivoju (kultura, druge javne službe, gospodarstvo, posebej turizem, nevladne organizacije) se krepi povezanost in sodelovanje v regijah.*

Glede na to, da smo o portalu v zadnjem letu in pol veliko govorili, organizirali celo usposabljanja za vnos vsebin, vas gotovo zanima zakaj na naslovu <http://www.kamra.si> lahko vidite le kratko obvestilo "Stran je v izdelavi".

Zato vam tisti, ki smo bili vključeni v nastajanje portala, ki smo ga promovirali in vas navduševali zanj, dolgujemo pojasnilo.

Ambicija projekta KAMRA je od vsega začetka bila veliko večja kot le vzpostavitev portalske platforme za vnos digitaliziranih vsebin. Pri snovanju projekta so bile upoštevane vse, do tedaj znane razvojne smernice, tako glede vsebinskega koncepta (povezovanje vsebin v zgodbe) kot razvojnega okolja (hgi platforma). Tisto, kar smo snovalci imeli v mislih, je predvsem njegova dodana vrednost na naslednjih področjih:

#### - **Krepitev vloge območnih knjižnic**

Načrtovano je bilo, da bodo regijsko zasnovan portal urejali uredniki iz območnih knjižnic skupaj z regijskimi skupinami. V skupine bi bili vključeni ne le predstavniki knjižnic, ampak tudi vseh drugih organizacij, ki na kakršenkoli način lahko posredujejo vsebine domoznanskega značaja – predvsem arhivi in muzeji. S tem bi območne knjižnice močno utrdile svojo vlogo v regijah in vzpostavljale partnerstva, ki bi lahko vodila tudi v druge skupne projekte.

#### - **Vzpodbijanje digitalizacije lokalnih domoznanskih vsebin**

Portal KAMRA in vse aktivnosti povezane z njim (izobraževanja, regijska povezovanja...) je že ob samem





nastajanju vzpodbudil marsikatero knjižnico, da je resno začela načrtovati projekte digitalizacije, pričakovati pa je bilo, da bo teh projektov v prihodnjem še več. Portal je posebno za manjše ustanove edina možnost, da na ustrezen način zagotovijo dostop do svojega digitaliziranega gradiva.

Na ta način so stroški vzpostavitve portala enkratni za vso državo.

#### **- Krepitev pomena knjižnic kot ponudnikov e-vsebin**

Slovenija se v skladu z evropskimi strategijami, predvsem na področju kulturne dediščine in vseživljenjskega učenja, vedno bolj zaveda pomena nastajanja in omogočanje dostopa do e-vsebin. Ta težnja se odraža tako v Strategiji RS kot v Državnem razvojnem programu. Knjižnice in druge lokalne kulturne ustanove predstavljajo neprecenljiv vir znanja, ki bo v virtualni obliki lažje dostopno in ga bo mogoče povezovati z drugimi vsebinami in mu tako dodajati vrednost. Iz neformalnih pogovorov z različnimi ponudniki e-vsebin ob predstavitev KAMRE (Mobitel, Najdi.si) je bilo mogoče razbrati kako težko že čakajo na tovrstne vsebine. Do tedaj na knjižnice niso niti pomislili.

#### **- Pridobivanje sofinanciranja Evropske skupnosti**

Glavna strateška odločitev EC na področju kulture v obdobju 2007/13 je vzpodbujanje in podpora digitalizacije kulturne dediščine, čemur bodo namenjena znatna sredstva. Gradi se Evropska digitalna knjižnica, ki zaenkrat vključuje le nacionalne knjižnice, v prihodnje pa bodo v njej veliko vlogo imele tudi lokalne kulturne ustanove. Sredstva seveda ne bodo namenjena financiranju digitalizacije same na sebi, pač pa podpora boljšemu dostopu in trajnemu hranjenju digitaliziranih vsebin. Predvsem pa je težnja po povezovanju vsebin iz različnih institucij iz vseh evropskih držav. Slovenske splošne knjižnice se s posameznimi lokalnimi digitalnimi zbirkami (tudi če bi jih imele) ne morejo vključevati v evropske

projekte, skupaj, s portalom KAMRA pa bi bili izjemno zaželen partner v kateremkoli tovrstnem EU projektu.

## **2. Jedro zgodbe...**

Ideja o nastanku portala za objavo lokalnih vsebin izvira iz projekta RIM, ki so ga leta 2003 partnerji Ministrstvo za kulturo, IZUM, NUK, ARNES in splošne knjižnice pripravili z namenom kandidiranja na razpisih strukturnih skladov. Istočasno je bila Slovenija vključena v EU projekt CALIMERA, katerega namen je bil med drugim tudi vzpodbujanje različnih tehnoloških rešitev za prikaz lokalne kulturne dediščine. Znanje in vedenje, pridobljeno pri sodelovanju v projektu, je bilo podlaga za vsebinsko in tehnično zasnovano portala KAMRA.

Leta 2004 so začele resno delovati osrednje območne knjižnice (OOK) in tudi koordinacija območnosti v NUK. Projekt vzpostavitve portala so že v tem letu vključile v svoj program, resen namen pa potrdile s podpisom Pisma o nameri. Takšno pismo sta podpisala tudi NUK in Zveza splošnih knjižnic, za katero so se vsi partnerji strinjali, da jih zastopa pri izvedbi postopkov, ki so potrebni za zagon projekta.

Izdelan je bil projektni dokument, v katerem je bilo predvideno, da se portal Kamra vodi kot štiriletni projekt. Delo na projektu je vodila Breda Karun, izoblikovala pa se je tudi projektna skupina (Srečko Maček, Osrednja knjižnica Celje; Miro Tržan, Oskar Wolf, Knjižnica Otona Župančiča), ki je skupaj pripravila strokovne osnove za portal.

Zveza splošnih knjižnic je jeseni 2004 izvedla 2 javni naročili male vrednosti: za vzpostavitev portala in za vzdrževanje portala.

Po postopku je bil izbran izvajalec MC inženiring, s katerim je vseh 12 partnerjev spomladi 2005 podpisalo obe



pogodbi. Po pogodbah portal odplačuje 10 območnih knjižnic 4 leta v rednih in enakih letnih obrokih. Oba preostala partnerja po teh dveh pogodbah nimata finančnih obveznosti, pač pa prispevata k projektu na druge načine (delo, kandidiranje na razpisih za dodatna sredstva, manjši dodatni stroški).

Delo na vzpostavitvi portala se je začelo jeseni 2005, vendar se je vedno bolj jasno kazalo, da podjetje, ki je prevzelo naročilo, nima strokovnih resursov za izvedbo tako zahtevnega projekta kot je portal Kamra. Prišlo je do zamude pri izvedbi in partnerji so bili postavljeni pred odločitev, ali pogodbo prekiniti in izterjati že nakazano četrtino plačila, ali pa poiskati drugo rešitev, ki bi vendarle pripeljala k cilju projekta – vzpostavitvi portala.

Po temeljitem premisleku tima OOK (tim sestavljajo direktorji in regijski koordinatorji vseh OOK), je bila sprejeta odločitev, da se poskusi najti izvajalca, ki bi bil naročilo zmožen izvesti kot podizvajalec podjetja, s katerim je podpisana pogodba. Skupaj s prvotnim izvajalcem smo našli podjetje, ki je bilo v zaključni fazi razvijanja systemske platforme, ki bi ustrezala potrebam Kamre.

Celotno obdobje, od priprave projektne dokumentacije, do objave portala, je delo na projektu vodila projektna skupina. Ta se je v imenu partnerjev tudi pogajala z izvajalcem in podizvajalcem in delo je, razen zapleta jeseni 2005, normalno in korektno potekalo. Res pa je, da so omenjeni zapleti povzročili precejšno zamudo pri vzpostavitvi portala.

Februarja 2006 se je začelo programiranje portala in je bilo dokončano 1.6.2006. Naslednje tri mesece so potekala intenzivna testiranja portala in sprotne popravki.

Do 4.9.2006 je bil portal dokončan z vsemi funkcijami, ki so potrebne, da je portal mogoče objaviti in začeti polniti z vsebinami:

Back End: vnos, šifranti, uporabniško okolje, redakcija, filtriranje podatkov, križne povezave

Front End: izpisi vsebin in multimedijskih elementov, tipski vmesniki, personalizacija, enostavni in napredni iskalnik, povečaj/pomanjšaj, natisni, koledar, fotogalerija

Sistemska okolje: Internet Information Server, HGI framework razvojno okolje, ki je nadgradnja net tehnologije.

To pa ne pomeni, da je bilo delo na portalu s tem zaključeno, saj gre za razvojni projekt, ki prav zato traja 4 leta. Vse nadaljnje izboljšave in funkcije bi samo povečale kvaliteto portala in optimirale delo redaktorjev in vnašalcev.

Do konca leta 2006 je bil planiran še prenos zapisov iz COBISS-a v Dublin core, vključitev Ankete in vzpostavitev dodatnih funkcij Koledarja in dokončanje 2. modula spletnih servisov na osnovi RSS; za obdobje do 2008 pa še druge dodatne funkcije, med drugim prenova modula za redakcijo, vzpostavitev evaluacije uporabe, interaktivnost, prevod vmesnikov v vsaj 2 jezika, priprava vmesnikov za mobilne telefone.

### **Problemi...**

Že od samega začetka dela na projektu je bilo načrtovano, da se tudi formalno uredijo odnosi med partnerji in vzpostavi upravna struktura portala KAMRA, predvsem z mislijo na delovanje portala po izteku projektne obdobja, to je po letu 2008.

Žal do tega ni prišlo, kar ob nadaljnjem poteku dogodkov zelo otežuje tako odločanje in komuniciranje med samimi naročniki kot tudi med izvajalcem in naročniki.



Zaradi zamude pri vzpostavitvi portala in dejstvu, da zato do septembra 2006 ni upravičeno zaračunavanje stroškov vzdrževanja, so se direktorji OOK odločili, da finančnih obveznosti v letu 2006 po pogodbah z izvajalcem ne bodo v celoti izpolnili.

Postavili so tudi zahtevo po vključitvi aneksa k pogodbi o vzpostavitvi portala, v katerega je vključena tudi izročitev programske kode, ki v prvotni pogodbi ni bila predvidena. To zahtevo je izvajalec v celoti zavrnil in s 13.10.2006 ustavil vsa dela na portalu.

Istočasno je prišlo tudi do spora med izvajalcem in podizvajalcem portala, kar je pripeljalo do odstranitve portala s spleta 24. novembra 2006. Ker so bile s tem kršene pravice naročnikov, so se predstavniki partnerjev odločili, da v zakonitem roku 8 dni zahtevajo vrnitev portala in izpolnitev vseh, še nedokončanih obveznosti. Izvajalec zahtev ni izpolnil, zato je po mnenju naročnikov pogodba razvezana na podlagi zakona.

Aktivnosti partnerjev tečejo dalje v smeri izterjanja že plačanih sredstev in poskusa sklenitve dogovora z novim izvajalcem.

### **Informiranje in sposabljanje**

O namenu vzpostavitve portala KAMRA in o konceptu projekta kot celote smo slovensko strokovno in splošno javnost informirali na informativnih dnevih v vseh 10 regijah spomladi 2005, s predstavitvami na posvetih in konferencah doma in v tujini ter v medijih.

Regijski uredniki so stalno spremljali delo na portalu in se udeležili nekaj usposabljanj, tako za vnos vsebin, pisanju za splet, promociji in načinu dela regijskih skupin.

Za partnerje, ki bodo vnašali vsebine, so bila usposabljanja organizirana jeseni

2005 in jeseni 2006. Udeležilo se jih je skupaj več kot 150 udeležencev, ki so z zadovoljstvom pozdravili portal in začeli z vnosom vsebin.

### **3. In konec ???**

Slovenske knjižnice spremljajo evropsko dogajanje in projektov digitalizacije je vedno več. Nekatera digitalizirana gradiva so dostopna preko spletnih strani knjižnic, nekatera preko COBISSa, nekatera pa še vedno le shranjena na Cdromih ali DVDjih.

Če želimo omogočiti ustrezen dostop do tega gradiva, bo treba v vsaki knjižnici zgraditi portal. Ti portali (male Kamrice) med seboj niso povezani, oblikovani so po različnih principih, uporabljajo različne metapodatkovne sheme, če jih sploh... Vsak od tistih, ki jih ustvarjajo, se uči od začetka, dela napake, odkriva rešitve, vse to pa veliko stane. Marsikatera knjižnica pa se za digitalizacijo sploh ne bo odločila – ker je prezahtevno, predrago, ker nimajo vzpodbude.

KAMRA ima morda še precej pomanjkljivosti, tudi ni pričakovati, da bo zadostila potrebam vsakega posameznega partnerja, je pa zaenkrat dobra in edina osnova, da zgradimo vrata, ki bodo predvsem našim uporabnikom odpirala pogled na bogastvo, ki je zdaj žal skrito in težko dosegljivo. Daje nam tudi možnost, da ga delimo in povezujemo z vsemi, ki imajo enake cilje – muzeji, arhivi, turističnimi organizacijami, izobraževalnimi ustanovami.

Bolj kot kdaj prej je nujno, da vsi vpleteni združimo moči, pozabimo na morebitna razhajanja in KAMRO ponovno oživimo.

Breda Karun  
Narodna in univerzitetna knjižnica



## VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA BORBO PROTI DISKRIMINACIJI V SLOVENIJI

Na sklepni konferenci v Državnem svetu, dne 12.2.2007, je Inštitut za etnične in regionalne študije kot projektni vodja mednarodnega projekta *Vzgoja in izobraževanje za borbo proti diskriminaciji v Slovenji*, ta se je odvijal v okviru akcijskega programa Evropske skupnosti za borbo proti diskriminaciji od 2004 do 2007, predstavil rezultate svojega dela.

Projekt je zajemal vsebine, ki so podpirale tri glavne cilje akcijskega programa:

- izboljšati razumevanje vprašanj povezanih z diskriminacijo,
- razviti sposobnosti za učinkovito soočanje z diskriminacijo,
- širiti vrednote, ki so osnova za borbo proti diskriminaciji.

To so cilji, ki jih lahko v svoje programe dela vgradijo tudi knjižnice in se z aktivnostmi vključijo v **Leto enakih možnosti za vse (2007)** in **Leto medkulturnega dialoga (2008)**.

Za to pa morajo, kot večina organizacij, javnih služb, posameznikov v našem okolju, kot so ugotovili udeleženci v aktivnostih projekta, najprej prepoznati problematiko diskriminacije, njeno vidno in prikrito pojavnost in se seznaniti z načini za njeno odpravljanje. V ta namen so bile znotraj projekta organizirane različne oblike izobraževanja ciljnih skupin, seznanjanje s situacijami diskriminacije ljudi na podlagi rase, etnične pripadnosti ali vere. Nastale so študije, strokovne publikacije, ki so že dostopne v knjižnicah, in informativno gradivo za prepoznavanje diskriminacije in iskanje načinov za njeno odpravljanje. To gradivo so prejele tudi splošne knjižnice prejele, da bi seznanjale svoje osebje in prebivalce v svojem okolju.

Po poročanju na konferenci se je seznanjanja svojih zaposlenih za učinkovito opravljanje nalog javne službe najbolje lotila policija, ki je organizirala tri sklope izobraževanja: boj proti diskriminaciji, delo v večetnični skupnosti, učenje jezikov (romščine). Sicer pa so udeleženci na seminarjih izrabili srečanja za odprte pogovore o problematiki, o načinih njenega razreševanja in pridobivali izkušnje, povezane z neenakim obravnavanjem. Rezultati teh aktivnosti so zajeti v predlogu priporočil sklepne konference za obvladovanje in reševanje problemov v smislu oblikovanja harmonične večkulturne družbe: oblikovanje in uresničevanje programa odpravljanja diskriminacije, oblikovanje neodvisnega avtonomnega telesa za obravnavanje diskriminacije, omogočanje pravnih postopkov za žrtve diskriminacije, sistematično širjenje vedenja o diskriminaciji, še zlasti z izobraževanjem in mediji, nadaljevanje izobraževanje policije za delo z različnimi etničnimi skupinami, pa tudi slovenskih vojakov, ki sodelujejo v mirovnih misijah.

Knjižničarji oziroma knjižnice poznamo svoje naloge na tem področju, vsekakor bolje kot prepoznamo oblike in področja diskriminacije in načine dobrega delovanja za opravljanje svojih nalog na tem področju. Bolj ali manj uspešno zbiramo in predstavljamo obstoječe gradivo s tega področja, ne namenjamo pa mu posebne pozornosti. Razen s posameznimi projekti se ne moremo pohvaliti s konkretnimi aktivnostmi za dostopnost in uporabo gradiva in storitev v knjižnici za posamezne cilje skupine in njihovo osveščanje in osveščanje javnosti o njihovih pravicah pa tudi dolžnostih. Izjema je področje storitev za avtohtoni narodnostni skupnosti, kjer smo s pomočjo zakonskih ureditev in državne pomoči dosegli največ, ne pa vsega.

Druge narodnostne skupine so tudi znotraj javnega knjižničarstva v neenakopravnem položaju, saj za



nekatero skupino knjižnice pogosto tudi nekaj gradiva v njihovem jeziku ne premorejo.

Taka je bila približno podoba, ki smo jo lahko predstavili članom *IFLA sekcije za knjižnične storitve v večkulturnem okolju* (*IFLA Section on Library Services to Multicultural Populations*). Sestali so se na delovnem sestanku v Narodni in univerzitetni knjižnici, 26. - 27.2.2007. Na sestanku so obravnavali med drugim tudi predlog posodobitve smernic *Multicultural Communities. Guidelines for Library Services* in predlog poslanice *The Multicultural Library manifesto*, ki bosta drugo leto že na voljo za prevod. Z zanimanjem so prisluhnili prikazu stanja, pa tudi načrtom in oviram razvoja dejavnosti za naše narodnostne skupine:

- Spremljanje dejavnosti: nepopolno zbiranje statističnih podatkov, redke raziskave
- Spodbujanje razvoja: sodelovanje pri nastajanju zakonskih in strokovnih priporočil, referati, posvetovanje: *Manjšinske etnične skupine-uporabniki splošnih knjižnic, 2004*, sodelovanje pri lokalnih projektih: *knjižnična dejavnost za Rome, 2001*; *Romi v šolski knjižnici, 2006*.

Načrtovan projekt *Narodnostne skupine, uporabniki splošnih knjižnic* za sistemsko ureditev, hitrejši razvoj in uveljavljanje enakosti, pripravljen leta 2004 v Centru za razvoj knjižnic, še ni bil sprejet.

Z njim naj bi dosegli:

- povečanje znanja knjižničarjev za demokratično delovanje v okolju,
- povečanje možnosti za uveljavljanje visokih standardov razvoja na področju izboljševanje obstoječega in razvijanja novega,
- pospešen razvoj knjižnic v središča enakih možnosti za vse,
- boljše sodelovanje med knjižnicami in lokalnimi dejavniki (društvi, organizacijami),
- usmerjen razvoj knjižnične dejavnosti za narodnostne skupine:

tudi upoštevanje smernic *IFLA Section on Library Services to Multicultural Populations: Multicultural Communities. Guidelines for Library Services* (zagotoviti prevod),

- postavitev modela organizacije knjižnične dejavnosti za narodnostne skupine v mreži splošnih knjižnic in v knjižničnem sistemu,
- podlago za pripravo strateških načrtov in zagotavljanje pogojev za njihovo uresničevanje,
- omogočanje vrednotenja kakovosti storitev.

Uspela tudi še niso prizadevanja posameznih knjižnic in knjižničarjev za ustanovitev sekcije za knjižnično dejavnost za skupine s posebnimi potrebami pri ZBDS, za članstvo Slovenije v tej sekciji pri IFLA. Spodbujeni pri ZBDS, Zvezi splošnih knjižnic in NUK so problematiko sprejeli z razumevanjem in jo preložili na kasnejši čas, predvsem zaradi finančnih težav.

**"Mar mi je zate"** je slogan, ki je verjetno vodil posamezne knjižnice in knjižničarje pri organizaciji in izvedbi odmevnih aktivnosti, npr. izobraževanje za delo z uporabniki s posebnimi potrebami (NUK), z disleksijo (NUK, Knjižnica Mirna Jarca), s slušno oviranimi skupinami (Knjižnica Mirana Jarca), izobraževanje o manjšinski problematiki (Knjižnica Lendava), razvijanje projektne dela za Rome (Knjižnica Mirna Jarca, Ljudska knjižnica iz Metlike s projektom: "Romi, povabljeni v knjižnico"; uspešna, odmevna projekta, ki sta zmeraj bolj živa, a rabita finančno podporo in drugačen pogled; že videz bibliobusa v romskem naselju opozarja na to), prevodi IFLA publikacij (ZBDS: disleksija; Nacionalna strategija za razvoj pismenosti: lažje berljivo gradivo).

Slogan se bi nas lahko oprijel in priporočljivo bi ga bilo uveljavljati z uresničevanjem načrtov tudi na tem področju, tudi v tem Letu enakih možnosti za vse, da bomo v Letu



medkulturnega dialoga lahko že bolj prepoznavno delovali. Pri tem so nam lahko v pomoč diplomanti Oddelka za bibliotekarstvo, ki s seminarskimi in diplomskimi nalogami predstavljajo knjižnično dejavnost za posamezne skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Silva Novljan  
Narodna in univerzitetna knjižnica

## ROMI, POVABLJENI V KNJIŽNICO

V času, ko se veliko govori o socializaciji Romov, so se tudi v Ljudski knjižnici Metlika odločili, da jim približajo knjigo in knjižnico, saj je bilo med 295 Romi, ki živijo na področju občine Metlika, le nekaj obiskovalcev knjižnice.

Občina Metlika ima pet večjih romskih naselij. V nekaterih živijo Romi še v zelo slabih bivalnih razmerah, celo brez tekoče vode in elektrike. Vsi otroci pa bolj ali manj redno obiskujejo osnovno šolo, knjižnico pa so obiskovali le redki.

Z Romi se je v letu 2003 začela intenzivneje ukvarjati višja knjižničarka Marta Strahinič. Začela jih je vabiti v knjižnico na prireditve in jih vključevati v projekte knjižnice. Tako je knjižnica v letu 2003 zabeležila prvi obisk Romke in njenega otroka v knjižnici. Otroka je vpisala v knjižnico, sodeloval pa je tudi v projektu Predšolska bralna značka in jo je kot prvi Rom tudi dobil.

Ti začetki so prerasli v ciljni projekt, ki so ga v Ljudski knjižnici poimenovali "Romi, povabljeni v knjižnico". Pri izvedbi projekta se je knjižnica povezala s Centrom za socialno delo Metlika. Sodeloval je predvsem pri obveščanju Romov, vabil jih je v knjižnico na razne

prireditve in delavnice, zlasti na prirejene za otroke.

Leta 2004 se je knjižnica prijavila na natečaj Ministrstva za kulturo in dobila nekaj finančnih sredstev za izvedbo projekta, ki je bil ocenjen kot »kakovosten projekt, ki je pripravljen na lokalnem nivoju, vendar bi lahko prerasel v vzorčni model vključevanja marginalnih skupin«. Skupaj s Centrom za socialno delo so delavci knjižnice obiskali vsa romska naselja v občini ter jim predstavljali projekt. Ponekod je bil dobro sprejet, drugje malo slabše, nikjer pa niso popolnoma odklonili sodelovanja.

Knjižnica je vabila romske otroke in njihove starše v knjižnico, in sicer s prireditvami. Po njihovi želji je samo zanje pripravila nekaj ur pravljič in lutkovnih predstav. Vabili so jih tudi na prireditve, namenjene vsem otrokom v občini, vendar je bil obisk večji na prireditvah, ki so bile namenjene le romskim otrokom.

Ob prvem obisku knjižnice so otrokom in staršem predstavili knjižnico, jim omogočili vpis v knjižnico in izposojajo gradiva, vsak otrok pa je dobil v dar slikanico. Predstavitvi je sledila ura pravljič z ustvarjalno delavnico ali lutkovna predstava.

Priprava prireditev je zahtevala veliko angažiranje knjižničarjev, predvsem pri obveščanju. Po pošti poslana vabila so imela majhen učinek: nekateri pošte niso dobili (veliko družin je prijavljenih na istem naslovu, poleg tega imajo skoraj vsi isti priimek – Hudorovac, podvajajo se tudi imena), drugi niso znali prebrati vabila ali pa so zamenjali dan in uro. Zato je bilo potrebno organizirati osebno obveščanje s pomočjo kontaktnih oseb v naseljih. To je bil ponavadi nekdo, ki je že obiskoval knjižnico ali pa je bil naklonjen projektu. Tako je bila npr. v romskem naselju Boriha kontaktna oseba dijakinja Srednje vzgojiteljske šole, ki je v knjižnici opravljala obvezne



prostovoljne dejavnosti v okviru pouka. Delavka Centra za socialno delo in knjižničarka sta vsakokrat prinesli vabila v naselje dan pred prireditvijo in natančno pojasnili, kdaj bo prireditev. Poleg tega so v knjižnici pripravili vabila, ki so bila kratka in jedrnata, napisana z velikimi tiskanimi črkami in ilustrirana. Na tak način je bila udeležba na prireditvah večja.

Nekateri Romi pa se kljub želji niso mogli udeležiti prireditev, ker ni bilo javnega prevoza, le redki pa imajo osebne avtomobile. Prav zaradi tega so se v knjižnici odločili za naslednji korak. V letu 2005 so začeli pripravljati prireditve v romskih naseljih. V naselju so Romi sami pripravili prostor, zunaj, ponavadi sredi naselja, knjižničarke pa so pripravile prireditve. To so ure pravljic, igralne ure s knjigo, ustvarjalne delavnice. Pri pripravi so si pomagali tudi z zunanjimi sodelavci, predvsem s prostovoljci. Knjižničarka je v naselje prinesla tudi košaro slikanic in poučnih knjig, ki so jih otroci radi listali in prebirali.

Te prireditve so bile dobro obiskane. Prišli so vsi otroci iz naselja, pa tudi odrasli so radi prisluhnili pravljici. Za naselje je bil to velik dogodek. Vsi so bili zelo veseli tudi pogostitve, ki je sledila prireditvi.

Tako so začeli romski otroci vse bolj obiskovati knjižnico. Izposojali so si zlasti knjige in videokasete, v knjižnici pa so jih zanimali predvsem računalniki, brskanje po internetu, za kar pa niso imeli dovolj znanja. Zato so se v knjižnici odločili, da v okviru projekta "Romi, povabljeni v knjižnico" pripravijo tudi kratek računalniški tečaj za romske otroke, na katerem bi jih naučili osnov ravnanja z računalnikom. Na Centru za socialno delo so pripravili seznam zainteresiranih otrok. Zanimanje je bilo zelo veliko. Tečaj je obiskovalo okrog 30 romskih otrok. V knjižnici so ostajali tudi po tečaju in na računalnikih dopolnjevali

svoje znanje. Zelo radi so brskali po internetu. Kasneje so knjižničarke opazile, da z otroki prihajajo tudi odrasli, želene informacije pa so jim na internetu poiskali otroci.

V letu 2006 so v knjižnici nadaljevali s projektom, tako kot v preteklem letu, pravzaprav je projekt postal del njihove redne dejavnosti. Kot novost so v tem letu pripravili v sodelovanju z Zavodom za izobraževanje in kulturo Črnomelj tudi dvajseturni računalniški tečaj za odrasle Rome, ki so ga opravili trije Romi: dve srednješolki in en nezaposlen Rom. Zveza prijateljev mladine Slovenije je knjižnici podarila reviji Trobentica in Kekec, ki jih je razdelila 24 romskim družinam, ki imajo otroke.

Danes je v knjižnico včlanjenih 46 Romov, ki knjižnico redno obiskujejo, od tega 35 osnovnošolcev, 3 srednješolci in 8 odraslih. Nekateri Romi obiskujejo knjižnico občasno in niso njeni člani, le-ti pa uporabljajo predvsem internet.

V knjižnici ocenjujejo, da je projekt dober in bodo z njim nadaljevali. Vanj so vključili vse romske otroke od 3. do 10. leta starosti, pa njihove starše in druge odrasle. Aktivno je v projektu sodelovalo preko 90 romskih otrok in njihovih staršev. Cilj – približati knjigo in knjižnico Romom, predvsem otrokom, je bil dosežen, v nekaterih pogledih celo presežen. Ideje za izvedbo projekta so se knjižničarjem porajale tudi sproti kot odziv na potrebe in zmožnosti uporabnikov. Knjižničarji so spoznali, da je pomembno navezati osebni stik in si pridobiti zaupanje. Ključno za uspeh pa je bilo sodelovanje s Centrom za socialno delo.

Janko Strahinič  
študent Oddelka za bibliotekarstvo,  
informacijsko znanost in knjigarstvo  
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

## IZBRANA BIBLIOGRAFIJA KNJIG O ROMIH

Leto 2007 je evropsko leto enakih možnosti za vse. V okviru evropskega leta se javnost ozavešča o pravicah do enakosti in nediskriminacije ter glede problema hkratne raznovrstne diskriminacije. Romsko vprašanje je aktualno tako pri nas kot tudi drugod po svetu. V ta namen sva pripravila bibliografijo izbranih del o Romih in romski problematiki, bibliografijo nekaterih študij ter dela v romskem jeziku, ki jih hrani Narodna in univerzitetna knjižnica. Sledenje romskim publikacijam je zaradi mnogih odprtih romskih vprašanj dodatno ovirano, zato pa za interesirano javnost toliko bolj zanimivo.

BELOKRANJSKE in romske pravljice / [izbor in prevod v slovenski oz. romski jezik Madalina Brezar ; ilustracije Patrik Benedičič]. - Lokve pri Črnomlju : Kulturno romsko društvo Vešoro, 2006 (Biroservis G. Mlakar)  
ISBN 961-91858-0-3

BAUMGARTNER, Gerhard  
6 x Österreich : Geschichte und aktuelle Situation der Volksgruppen / Gerhard Baumgartner ; mit einem Geleitwort von Franz Vranitzky ; herausgegeben von Ursula Hemetek für die Initiative Minderheiten. - 2. Tsd. - Klagenfurt = Celovec : Drava, 1995 (Celovec : Drava). - 182 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Edition Minderheiten ; Bd. 1)  
Bibliografija: str. 179-182  
ISBN 3-85435-239-5

CIGANSKE pravljice / [izbor, spremna beseda in prevod Niko Kuret ; ilustriral Jože Ciuha]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1959 (v Ljubljani : Ljudska pravica). - 257 str. : ilustr. ; 23 cm. - (Zlata ptica : zbirka najlepših pravljic in pripovedk)  
Cigani in njihovo izročilo / N. K.: str. 249-253

CIGLER, Tina  
Romi - med medijsko in dejansko podobo : zapis okroglega mize in razprave /

[priprava Tina Cigler, Branka Bukovec ; prevod Yurena Novo mesto, Nives Syed, Sašo Podobnik ; foto Amanda Protidou, Vladimir Dado Androić, arhiv DRPD]. - Novo mesto : Društvo za razvijanje prostovoljnega dela, 2006 ([Ljubljana] : Alfagraf Trade). - 79 str. : ilustr. ; 24 cm  
V kolofonu tudi nasl v angl.: Roma - between media image and reality. - Avtorici navedeni v kolofonu. - Slov. besedilo in angl. prevod. - 1.200 izv.  
ISBN 961-238-617-X

ERJAVEC, Karmen  
Mi o Romih : diskriminatorni diskurz v medijih v Sloveniji / Karmen Erjavec, Sandra B. Hrvatina, Barbara Kelbl. - Ljubljana : Open Society Institute-Slovenia, 2000. - 37, 40 str. ; 24 cm. - (Edicija Mediawatch)  
Bibliografija: str. 37. - Povzetek ; Summary. - Vsebuje tudi angl. prevod, tiskan v obratni smeri: We about the Roma : discriminatory discourse in the media in Slovenia / [translation Olga Vuković]  
ISBN 961-6278-09-6

EVROPA, Slovenija in Romi : zbornik referatov na mednarodni konferenci v Ljubljani, 15. februarja 2002 / [urednika Vera Klopčič, Miroslav Polzer ; prevodi Nives Sulič ... et al.]. - Ljubljana : Inštitut za narodnostna vprašanja = Institute for Ethnic Studies, 2003 ([Ljubljana] : Eurota). - 400 str. : ilustr. ; 24 cm  
Uvodna besedila in prispevki v prilogi ter en referat v slov. in angl., ostala besedila v slov. - 1.000 izv. - Bibliografija pri posameznih prispevkih  
ISBN 961-6159-23-2

GÜNDISCH, Karin  
Cosmin : [o dečku, ki je odšel, da bi se naučil življenja] / Karin Gündisch ; [prevod Karmen Vidmar ; spremna beseda Jana Zirkelbach]. - Ljubljana : Grlica, 2006 ([Radovljica : Tiskarna knjigoveznica]). - 155 str. ; 20 cm. - (Zbirka Na robu)  
Prevod dela: Cosmin. - Podnasl. naveden na ov. - Zgodba o romskem dečku in prilagajanje Romov sodobnemu življenju / Jana Zirkelbach: str. [157-159]  
ISBN 961-244-054-9

HALWACHS, Dieter W.  
Amaro vakeripe Roman hi = Unsere Sprache ist Roman : Texte, Glossar und



Grammatik der burgenländischen Romani-Variante / Dieter W. Halwachs. - Klagenfurt = Celovec : Drava, 1998 (Celovec : Drava). - 239 str. : avtorj. sl. ; 20 cm. - (Dissertationen und Abhandlungen / Slowenisches Institut zur Alpen-Adria-Forschung = Disertacije in razprave / Slovenski inštitut za proučevanje prostora Alpe-Jadran ; 43)  
Bibliografija: str. 234-237  
ISBN 3-85435-266-2

HALBRAINER, Heimo

Po sledih protestantov, Judov, Romov in Slovencev v Radgoni in okolici : vodnik za obhod / Heimo Halbrainer ; [prevod Barbara Predin]. - 2. izd. = 2. Aufl. - Graz : Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko = Artikel-VII-Kulturverein für Steiermark ; Potrna = Laafeld : Pavlova hiša = Pavelhaus, 2003 (printed in Slovenia). - 99 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Znanstvena zbirka Pavlove hiše = Wissenschaftliche Schriftenreihe des Pavelhauses ; knj. 2b)  
Izv. nasl.: Auf den Spuren der Protestanten, Juden, Roma und Slowenen in und um Bad Radkersburg. - Zgodovina - pohodna/historična - motorična ; Predgovor k drugi izdaji / Michael Petrowitsch: str. 4-6. - Opombe z bibliografijo na dnu str.  
ISBN 3-9501567-5-5

HUSAR Černjavič, Metka

Socialna integracija romskih učencev v prekmurskih osnovnih šolah : magistrsko delo / Metka Husar Černjavič. - Maribor : [M. Husar Černjavič], 2006. - 205, 3 f. : tabele ; 30 cm  
Bibliografija: f. 198-204. - Povzetek ; Abstract. - Univ. Maribor, Pedagoška fak., Oddelek za pedagogiko, didaktiko in psihologijo

IZBOLJŠANJE položaja Romov v srednji in vzhodni Evropi : izziv za manjšinsko pravo : povzetki referatov na znanstvenem srečanju v Murski Soboti, 11. - 12. aprila 1997, v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku. - Ljubljana : [s. n.], 1999. - 53 str. ; 30 cm

Nasl. na ov.: Poti za izboljšanje položaja Romov v srednji in vzhodni Evropi  
ISBN 961-6159-09-7

IZBOLJŠANJE položaja Romov v Srednji in Vzhodni Evropi : izziv za manjšinsko pravo

: zbornik referatov na znanstvenem srečanju v Murski Soboti, 11. - 12. aprila 1997 / [urednika Vera Klopčič in Miroslav Polzer ; prevodi Bojana Weiss-Hatić, Vesna Kalčič ; prevodi povzetkov Meta Gostinčar Cerar ... [et al.] ; fotografije Dušan Frice]. - Ljubljana : Inštitut za narodnostna vprašanja, 1999 (Novo mesto : Tiskarna Novo mesto). - 207 str. : ilustr. ; 30 cm

Nasl. na ov. in hrbtu knj.: Poti za izboljšanje položaja Romov v Srednji in Vzhodni Evropi. - 800 izv. - V knjigi je napačen podatek o prevodu dela, knjiga je v izvirniku. - Bibliografija na koncu nekaterih prispevkov in/ali na dnu str. - Povzetek, summary in Zusammenfassung pri večini prispevkov  
ISBN 961-6159-09-7

IZOLATI Ciganov in kalvinistov v Prekmurju / [nosilec teme Božo Škerlj.]. - Ljubljana : Biološki inštitut Univerze in Pediatrična klinika, 1962. - 31 cm  
Strojep. avtogr. - 5 kosov v mapi.

JANKO Spreizer, Alenka

Romologija in romski študiji : socialnoantropološki pogled na romološke diskurze v Sloveniji : doktorska disertacija / Alenka Janko Spreizer. - Ljubljana : [A. Janko Spreizer], 2001. - 301 str. ; 30 cm  
Bibliografija: str. 261-286. - Kazalo. - Povzetek ; Summary. - Institutum Studiorum Humanitatis Ljubljana, Fakulteta za podiplomski humanistični študij

JANKO Spreizer, Alenka

Vedel sem, da sem Cigan - rodil sem se kot Rom : znanstveni rasizem v raziskovanju Romov / Alenka Janko Spreizer ; [prevajalka povzetka Manca Gašperšič]. - Ljubljana : Institutum Studiorum Humanitatis - Fakulteta za podiplomski humanistični študij, 2002 (Ljubljana : I. Hafner). - 369 str. ; 20 cm. - (Knjižna zbirka Documenta)  
Bibliografija: str. 330-349. - Abstract. - Kazalo  
ISBN 961-6192-22-1

JAVNA predstavitev mnenj o romski problematiki (2003 ; Novo mesto)

Sobivanje / Javna predstavitev mnenj o romski problematiki, Kulturni center Janeza Trdine ; [zbrali in uredili Matjaž Kumer, Silvo Mesojedec, Janez Pezelj]. - Novo mesto : Kulturni center Janeza Trdine, 2004 (Novo

mesto : Opara). - 95 str. ; 24 cm  
600 izv. - Bibliografija pri enem prispevku. -  
Kazalo  
ISBN 961-91188-0-4

KLEIBENCETL, Janko

Del tuha, romski pozdrav / Janko  
Kleibencetl ; [spremna beseda Vera Klopčič ;  
fotografije Filip Matko]. - Murska Sobota :  
Franc-Franc, 2004 (Murska Sobota :  
Eurotrade print). - 136 str. : ilustr. ; 21 cm. -  
(Zbirka Redkosti)  
Romi v Evropi ; Romi v Sloveniji / Vera  
Klopčič: str. 5-26. - Spremna beseda Vlada  
Kreslina na zadnjem zavihku ov.  
ISBN 961-219-074-7

KOVAČIČ, Jelenka

Domislin pe pu mande = Pomisli name  
/ Jelenka Kovačič. - Novo mesto : Tiskarna  
Novo mesto, Dolenjska založba, 1999  
([Novo mesto] : Tiskarna Novo mesto). - 91  
str. : ilustr. ; 21 cm. - (Literarna zbirka Siga ;  
knj. 27)  
Spremnna beseda Francija Šalija na zavihkih  
ov.  
ISBN 961-6297-28-7

MACURA-Milovanović, Sunčica

Otroci iz Deponije : pedagoški vidiki  
vključevanja romskih otrok v izobraževalni  
sistem : analiza akcijskega eksperimenta /  
Sunčica Macura-Milovanović. - Ljubljana :  
Pedagoška fakulteta, 2006  
(Domžale : Vovk). - 212 str. : ilustr., tabele ;  
24 cm. - (Socialno pedagoške teme ; 02)  
Predgovor / Mojca Peček: str. 7-12. -  
Bibliografija: str. 202-206. - Summary. -  
Kazali  
ISBN 86-7735-095-2

MILČINSKI, Fran, 1867-1932

Cigani : malomestna šaloigra v treh  
dejanjih / spisal Jakob Dolinar. - V Gorici :  
"Goriška tiskarna" A. Gabršček, 1906 (v  
Gorici : "Goriška tiskarna" A. Gabršček). -  
120 str. ; 14 cm. - (Talijska : zbirka gledaliških  
iger ; 23)

MEDNARODNA konferenca o položaju  
Romov na trgu dela (2004 ; Črenšovci)

Zbornik referatov z Mednarodne  
konference o položaju Romov na trgu dela,  
Črenšovci, oktober 2004 / [prevodi Jolanda  
Novak-Császár (madžarski), Andreja Kozlar  
(angleški) ; fotografije Zlatko Gnezda]. -

Črenšovci : Občina, [2004] (Murska Sobota  
: Eurotrade print). - 31 str. : fotogr. ; 30 cm  
Prispevki v slov. in madž. - 500 izv.

MEDNARODNI romski tabor (2006 ; Murska  
Sobota)

Romski zbornik VIII z mednarodnega  
romskega tabora, Murska Sobota 2006 =  
Romano kedijpe VIII pali miškrinaciakru  
tabor, Murska Sobota 2006 / [uredil Jožek  
Horvat - Muc]. - Murska Sobota : Romsko  
društvo Romani union, 2006 (Murska  
Sobota : Klar)  
ISBN 961-91749-2-5  
ISBN 978-961-91749-2-0

MIRTIČ, Brigita

Romi, uporabniki splošnih knjižnic :  
diplomsko delo / Brigita Mirtič. - Novo mesto  
: [B. Mirtič], 2002. - 55 f. : preglednice ; 30  
cm  
Bibliografija: f. 52-55. - Univ. Ljubljana,  
Filozofska fakulteta, Oddelek za  
bibliotekarstvo, informacijsko znanost in  
knjigarstvo

PETEK, Anica

Učno-socializacijski vidik dela z  
romskimi učenci na začetku šolanja :  
inovacijski projekt / vodja projekta Anica  
Petek ; sodelavke Dragica Raj, Vida Dugar,  
Marija Horvat. - Črenšovci : Osnovna šola  
Franceta Prešerna, 1999 (Vevče : SET). -  
162 str., [3] str. ilustr. pril. : ilustr. ; 22 cm  
Nasl. na ov.: Romi. - Bibliografija pri  
posameznih prispevkih

POGAČNIK, Anton

Antropološke in morfološke  
karakteristike Ciganov v Prekmurju :  
[disertacija] / [napisal] Anton Pogačnik. -  
Ljubljana : [s. n.], 1967. - 63 str.[-f.], pril. ;  
29 cm

POROČI se, kdor se more! / [uredniki  
Tomaž Trplan, Sabina Autor, Roman Kuhar ;  
prevod Nikolaj Jeffs, Dušan Rebolj, Andrej  
Zavr]. - Ljubljana : Mirovni inštitut, cop.  
2004 ([Ljubljana] : Peklaj). - 181 str. ; 24  
cm. - (Poročilo skupine za spremljanje  
nestrpnosti = Intolerance monitor report,  
ISSN 1580-7371 ; št. 3) (Zbirka  
Mediawatch)

Ov. nasl. - Bibliografija ali opombe z  
bibliografijo ter povzetek v angl. pri vseh  
prispevkih



POKLICNO informiranje in svetovanje za Rome - PISR / [urednici Nada Žagar, Vera Klopčič ; prevodi iz slovenščine v angleščino Marta Strmec]. - Črnomelj : Zavod za izobraževanje in kulturo, 2006 (Kapušin) ISBN 961-238-703-6

POLITIČNA participacija in demokracija v Evropi : kratek vodič za romske aktiviste / [prevod Jasminka Dedić]. - Ljubljana : Mirovni inštitut, Inštitut za sodobne družbene in politične študije, 2003 ([Ljubljana] : S. Peklaj). - 20 str. ; 19 cm  
Prevod dela: Political participation and democracy in Europe. - Opombe z bibliografijo na dnu str. in na str. 18  
ISBN 961-6455-19-2

PREPOZNAVANJE rasne diskriminacije in borba proti njej : kratek vodič / [prevod Jasminka Dedić]. - Ljubljana : Mirovni inštitut, Inštitut za sodobne družbene in politične študije, 2003 ([Ljubljana] : S. Peklaj). - 14 str. ; 19 cm  
Prevod dela: Recognising and combating racial discrimination  
ISBN 961-6455-18-4

ROMSKA kultura : razstava fotografij / [besedilo/Text Dragica Marinič ; prevod v nemščino/Übersetzerin Christiane Kordić]. - Maribor : Mladinski kulturni center, 2006 ([s.l.] : Štrakl d.o.o.). - 1 zgibanka  
1000 izv. - Besedilo v slov. in nem. - Na nasl. str. --> Regio-art  
ISBN 961-6154-09-5

SPREMLJANJE pridruženja EU. Zaščita manjšin v Sloveniji / [prevod Katarina Gorenc in Barbara Zupan]. - Budapest : Open Society Institute, 2002 ([Ljubljana] : S. Peklaj). - 112 str. ; 25 cm. - (EU accession monitoring program)  
Prevod dela: Monitoring the EU accession process. Minority protection. - Opombe z bibliografijo na dnu str. - Vsebuje tudi: Zaščita manjšin v Sloveniji: poročilo o izvajanju vladnih programov, program ukrepov za pomoč Romom v Republiki Sloveniji in program za enake možnosti zaposlovanja Romov - skupni izziv. - Str. 65-109

ŠIFTAR, Vanek

Cigani : minulosť v sedanjosti / Vanek Šiftar. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1970. - 232, [IV] str., [IV] str., pril. ; 21 cm

ŠPAROVEC, Vincenc Dušan

Cigani = Gypsies / Vincenc Dušan Šparovec Mokronoški Point ; [besedila Pavla Štrukelj, Barica Smole, Cecilija Žibert = teksts!] Pavla Štrukelj, Barica Smole, Cecilija Žibert ; prevod v angleščino Breda Škerjanec = translation into English Breda Škerjanec]. - Trebnje : Arti, 2004 (Ljubljana : Set). - [32] str. : ilustr. ; 29 cm  
Slov. besedilo in angl. prevod

ŠTRUKELJ, Pavla

Kultura ciganov v Sloveniji in problem njihove asimilacije slovenskemu prebivalstvu : inavguralna disertacija / Pavla Štrukelj. - Ljubljana : [P. Štrukelj], 1964. - 519 f., [8] zganj. f. ; 29 cm  
Bibliografija: f. 508-519. - Univ. Ljubljana

ŠTRUKELJ, Pavla

Problem akulturacije ciganov v Sloveniji : (kulturne spremembe in prilagajanje sodobnemu življenju). - Ljubljana : RSS, 1972. - 125 str.  
Številka pogodbe: 6-622-74

ŠTRUKELJ, Pavla

Romi na Slovenskem / [[besedilo in] fotografije] Pavla Štrukelj ; [risbe Sibila Knez in Ivan Romih]. - V Ljubljani : Cankarjeva založba, 1980 (Ljubljana : Ljudska pravica). - 323 str. : ilustr. ; 24 cm  
1.000 izv. - Bibliografija: str. 305-312. - Summary: Gypsies in Slovenia

ŠTRUKELJ, Pavla

Tisočletne podobe nemirnih nomadov : zgodovina in kultura Romov v Sloveniji / [besedilo in fotografije] Pavla Štrukelj ; [risbe Ivan Romih ; fotografija na strani 24 Mestni arhiv Ljubljana, barvna priloga Pavla Štrukelj in arhiv Zveze Romov Slovenije]. - Ljubljana : Družina, 2004 ([Ljubljana] : Schwarz). - 335 str., VIII str. pril. : fotogr. ; 30 cm  
2.000 izv. - Bibliografija: str. 311-322. - Summary  
ISBN 961-222-542-7

TANCER, Mladen

Položaj in vzgojno-izobraževalni dosežki osnovnošolskih otrok Romov v občini Murska Sobota : Magistrska naloga / nosilec Tancer Mladen. - Ljubljana : Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za filozofijo, 1989. - 158 str. : pril.

TANCER, Mladen

Pomembnejše novejšje slovstvo o Romih / Mladen Tancer. - V Mariboru : Pedagoška fakulteta, 1989. - 19 str. ; 30 cm

TANCER, Mladen

Vzgoja in izobraževanje Romov na Slovenskem / Mladen Tancer. - Maribor : Obzorja, 1994 (Maribor : Mariborski tisk). - 195 str. : ilustr., tabele ; 21 cm  
500 izv. - Knjigi na pot / Vanek Šiftar: str. 9-14. - Pomembnejše novejšje slovstvo o Romih na Slovenskem: str. 167-173. - Bibliografija: str. 177-181. - Povzetek ; Zusammenfassung ; Summary  
ISBN 86-377-0717-3

TOMAŠEVIĆ, Nebojša

Cigani sveta / tekst Nebojša Bato Tomašević i Rajko Đurić ; fotografije Dragoljub Zamurović ; dizajn Miodrag Vartabedijan ; [prevela sa engleskog Mila Drašković ; indeks Maja Ružić ; dodatne fotografije Carlo Innocenti, Robert Harding Picture Library]. - Beograd : Jugoslovenska revija, 1988 (Ljubljana : Delo). - 288 str. : pretežno barvne ilustr. ; 31 cm. - (Motovunska grupa)  
Prevod dela: Gypsies in the world. - Nasl. raztegnjan čez dve strani. - Ilustr. na spojnih listih. - 5.000 izv. Bibliografija: str. 286. - Kazalo  
ISBN 86-7413-024-0

VAROVANJE zdravja posebnih družbenih skupin v Sloveniji / [urednica Erna Kraševac Ravnik ; prevod v angleščino Maja Dolanc]. - Ljubljana : Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije : Slovenska fondacija, 1996 ([Ljubljana] : Tiskarna Ministrstva za notranje zadeve). - 248 str. : ilustr. ; 25 cm  
1.000 izv. - Bibliografija in povzetek v slov. pri vseh prispevkih, povzetki vseh prispevkov v angl. na koncu knjige  
ISBN 961-6202-05-7 (Inštitut za varovanje zdravja)

VSEŽIVLJENJSKO učenje in vseživljenjsko izobraževanje / [urednika Sabina Jelenc Krašovec, Janko Muršak]. - Ljubljana : Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije, 2005 (Ljubljana : Littera picta). - 192 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm. - (Sodobna pedagogika, ISSN 0038-0474 ; letn. 56, št. 2)

300 izv. - Bibliografija pri posameznih prispevkih

VZGOJA in izobraževanje romskih otrok v predšolskem in osnovnošolskem obdobju / [redakcija Irena Levičnik]. - 2. natis. - Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1991 (Ljubljana : Domus). - 91 str. : graf. prikazi ; 24 cm  
"Vsebina posvetovanja, ki je bilo leta 1989 v Murski Soboti ..." ---> uvod. - 200 izv. - Bibliografija pri nekaterih prispevkih  
ISBN 86-7759-009-9

ZBORNİK seminarjev o izobraževanju romskih staršev za dvojezično in dvoidentitetno vzgojo otrok. - Maribor : Andragoški zavod - Ljudska univerza, 1998. - 35 str. : ilustr. ; 21 cm  
Nasl. na ov.: Izobraževanje romskih staršev za dvojezično in dvoidentitetno vzgojo otrok. - "Andragoški zavod Maribor ... izpeljal mikro projekt Phare democracy z naslovom Izobraževanje romskih staršev ..." --> uvod

ZAKAJ pri nas žive Cigani in ne Romi : narativne podobe Ciganov - Romov / uredil Božidar Jezernik ; [indeks Andrej Gregorač ; bibliografijo uredila Maja Lamberger Khatib in Jaka Repič ; izbor fotografij Katarina Juvančič]. - Ljubljana : Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2006 ([Brežice] : Utrip). - 298 str. : fotograf. ; 23 cm. - (Zbirka Županičeva knjižnica ; št. 17)  
1.000 izv. - Bibliografija: str. 279-298. - Kazalo  
ISBN 961-237-156-3

ZADRAVEC, Jože, 1935-2002

Zdravstvena kultura Romov v Prekmurju / Jože Zadavec ; [spremna beseda Vanek Šiftar]. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1989 [i.e. 1990] ([Murska Sobota] : Pomurski tisk). - 193 str. : tabele ; 24 cm. - (Zbirka Panonika)  
500 izv. - Knjigi na pot / Vanek Šiftar: str.5-11. - Bibliografija: str. 186-188. - Summary: Romany health culture / translated by Anne Čeh  
ISBN 86-7195-003-4



## IZBRANA BIBLIOGRAFIJA KNJIG IN PERIODIKE V ROMSKEM JEZIKU

AMARE nijamija : informacija baše sikavutne / [autoria Blanka Jamnišek ... [et al.] ; ilustratori Matjaž Schmidt]. - Ljubljana : [Ministeriumi baš Avruna Bukja tari Republika Slovenia], 2005 ([Velenje : Eurograf]). - 51 str. : ilustr. ; 21 cm  
Izv. nasl.: Naše pravice. - Ov. nasl. - Bibliografija: str. 43-46  
ISBN 961-91619-5-5

BREZAR, Marina

Samo hari bajt = Samo malo sreče / [[napisala in] v slovenščino prevedla] Marina Brezar ; [fotografije Anita Jamšek]. - Lokve zu Črnomli = Lokve pri Črnomlju : Kulturno romsko društvo Vešoro, 2005 (Semič : Bucik). - 63 str. : fotograf. ; 21 cm  
Besedilo v rom. in slov. prevod. - 500 izv.

BREZAR, Srečko

Mengaro življeni / Srečko Brezar ; [du slovenščina prevedinōa Srečko Brezar ... et al.]. - Lokve : Kulturno romsko društvo Vešoro, 2004 (Semič : Bucik). - 45 str. : ilustr., note ; 21 cm  
Besedilo v rom. in slov. prevod. - 400 izv. - Vsebuje tudi slov. prevod: Naše življenje

BRIZANI, Imer

Le ostanite Romi gredo! / Imer Brizani-Traja. - Celovec : Mohorjeva, 2000 ([Ljubljana : Schwarz]). - 94 str., [8] str. pril. : note ; 20 cm  
Besedilo v slov., delno rom. besedilo in slov. prevod. - O avtorju na zavihku knj. - Bibliografija: str. 92  
ISBN 3-85013-797-X

HORVAT, Jožek, 1965-

Amaro drom = Naša pot / Jožek Horvat - Muc. - Murska Sobota : Romani union, 2006  
ISBN 961-91749-0-9

HORVAT, Jožek, 1965-

Ciden andi mro aunav = Zaigrajte v mojem imenu / Jožek Horvat - Muc. - Murska Sobota : Romani union, 2005 (Murska Sobota : Klar). - 28 str. ; 20 cm  
Vzpor. rom. in slov. besedilo. - 500 izv.

HORVAT, Jožek, 1965-

Hegeduva = Violina / Jožek Horvat-Muc ; [spremno besedilo Filip Matko]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani

Union, 2002 (Murska Sobota : Klar). - 48 str. : ilustr. ; 20 cm

Besedilo večinoma v romskem jeziku, deloma v slov. - 500 izv. - Zaigraj violina - hegeduva! / Filip Matko: str. 3-4. - Vsebuje tudi: Amaro dij = Naš dan ; Djiveskri čhej te ifta tiknoure = Sneguljčica in sedem palčkov

HORVAT, Romeo

Poposkre 3ija = Popojeve pesmi / [Romeo Horvat-Popo]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani union, 2003 (Murska Sobota : Klar). - 46 str. ; 20 cm  
Avtor naveden na ov. in v kolofonu. - Besedilo v slov. ali rom. - 500 izv.

HORVAT, Jožek, 1965-

Ratfalu paunji = Krvava voda / Jožek Horvat - Muc ; [spremno besedilo Dragoljub Acković]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani Union, 1999 (Murska Sobota : Klar). - 60 str. : ilustr. ; 21 cm  
Besedilo v rom. ali slov., delno tudi srb. - Malo je onih / D. Acković: str. 3-4. - 500 izv. - Vsebina: Ratfalu paunji = Krvava voda / Jožek Horvat - Muc, Monika Sandreli ; Loli phauba = Rdeča jabolka ; Sedmi dan ; Paramisi = Pravljiica

HORVAT, Jožek, 1965-

Romani čhib = Romski jezik / [Jožek Horvat-Muc]. Romane alava = Zbirka romskih besed / [romske besede zbrali Šerkezi Danijel ... et al.]. - Murska Sobota : Zveza Romov Slovenije, 2002 (Murska Sobota : Klar). - 42 str. ; 23 cm  
Avtor prvega dela naveden v kolofonu. - 1.000 izv.

HORVAT, Jožek, 1965-

Romani čhib II = Romski jezik II / [Jožek Horvat-Muc]. - Murska Sobota : Zveza Romov Slovenije, 2006 (Murska Sobota : Klar)  
ISBN 961-238-599-8

KAKO so nastale gosli : romska pravljica = Sar uli i hegeduva : romani paramistja / ilustrirala, risaulindja i Suzi Bricelj ; [prevedel Niko Kuret, v romščino prevedel Romeo Cener]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2006 (Maribor : Ma-tisk). - [23] str. : ilustr. ; 21 cm. - (Knjižnica Čebelica ; 415)

Vzpor. slov. in rom. besedilo. - Ilustr. na spojnih listih  
ISBN 86-11-17638-3

KASANDRA : romska pravljica / [romski otroci iz romskega naselja Kamenci (Romski ustvarjalni tabor Kamenci 2005) ; ilustriral Tomislav Horvat ; prevod v romščino Romeo Horvat-Popo ; prevod v madžarščino Jolanda Novak-Szaszár ; urednica Vesna Radovanovič]. - Kamenci : Romsko društvo Romano pejtaušago ; Murska Sobota : Eurotrade print, 2006  
Besedilo v slov. s prevodom v rom. in madž.  
ISBN 961-238-580-7

LIVIJEN, Jože

Lunin prstan : romski zbornik / [avtorja besedil Jože Livijen, Jožek Horvat - Muc ; uvodnik Peter Winkler ; uredil Milan Vincetič]. - Murska Sobota : Pomurska založba, 1994 (Murska Sobota : Pomurski tisk). - 61 str. ; 20 cm. - (Zbirka Panonika)  
Na vzpor. nasl. str.: Čhoneskri angrusti : romani kenva. - Avtorja navedena v kolofonu. - Vzporedno rom. in slov. besedilo  
ISBN 86-7195-128-6

MEDNARODNA konferenca o Romih v srednji in jugovzhodni Evropi (2005 ; Murska Sobota)

Romski zbornik z mednarodne konference o Romih v srednji in jugovzhodni Evropi = Romano kedijpe pali miškrinaciakri konferenca palu Roma andi maškarutni te jugovzhodni Evropa / [uredil Geza Bačić ; prevajalci Darko Zver ... [et al.] ; fotografije Stanko Baranja in Zdravko Horvat]. - Murska Sobota : Zveza Romov Slovenije, 2006 (Murska Sobota : Klar)  
ISBN 961-91777-0-3

MOJA pot do poklica = Mro drom i poklico / [zbrali in uredili Meta Gašperšič ... [et al.] ; prevod v romščino Mateja Kosec ; ilustrirala Ksenija Berkopec]. - Novo mesto : RIC, 2006 ([Novo mesto] : Opara). - 47 str. : ilustr. ; 21 cm  
700 izv.

ISBN 961-91453-1-3  
ISBN 978-961-91453-1-9

PREŠEREN, France

Poezije i džilava = Poezije in pesmi : (izbor) / France Prešeren ; [prevod v romski jezik Rajko Šajnovic]. - Ljubljana : Karantanija, 2006  
ISBN 961-226-810-X  
ISBN 978-961-226-810-7

ROMANI duša : romska poezija = poezija andar / Predrag Panič ... [et al.] ; [urednik Slobodan Nezirovič]. - Velenje : Romsko društvo Romano vozo, 2001 (Murska Sobota : Klar). - 103 str. : ilustr. ; 20 cm  
Besedilo vzpor. v rom. in slov.

ROMANO kedijpe VI = Romski zbornik VI / [urednik Jožek Horvat - Muc]. - Murska Sobota : Romani union, 2005 (Murska Sobota : Klar). - 64 str. : fotogr. ; 21 cm  
400 izv. - Bibliografija pri enem prispevku

ROMSKA uspavanka / [več avtorjev ; prevedel Jože Olaj ; ilustrirala Marička Koren]. - [Ljubljana] : Mladinska knjiga, 1983 (Ljubljana : Mladinska knjiga). - [16] str. : ilustr. ; 16 cm. - (Knjižnica Čebelica ; 265)  
16.000 izv.

ROMSKI zbornik = Romano kedijpe / [urednik Milan Vincetič]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani union, 1997 (Murska Sobota : Solidarnost). - 57 str. : ilustr. ; 21 cm  
Besedilo v slov. in rom. - 300 izv.

ROMSKI zbornik II = Romano kedijpe II / [urednik Milan Vincetič]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani union, 1998 (Murska Sobota : Solidarnost). - 92 str. : ilustr., tabele ; 21 cm  
Besedilo v slov., nekaj pesmi vzpor. v rom. in slov. - 300 izv. - Bibliografija pri enem prispevku

ROMSKI zbornik III = Romano kedijpe III / [urednik Geza Bačić]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani union, 2001 (Murska Sobota : Solidarnost). - 49 str. : fotogr. ; 21 cm  
Besedilo v slov., nekaj prispevkov v rom. - 300 izv.

ROMSKI zbornik = Romano kedijpe / [urednik Milan Vincetič]. - Murska Sobota : Romsko društvo Romani union, 1997 (Murska Sobota : Solidarnost). - 57 str. : ilustr. ; 21 cm  
Besedilo v slov. in rom. - 300 izv.

ROMSKI zbornik = Romano kedijpe / [uredil Geza Bačić]. - Murska Sobota : Zveza Romov Slovenije : Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, 2005 (Murska Sobota :



Solidarnost). - 117 str. : ilustr. ; 21 cm  
400 izv. - Bibliografija pri nekaterih  
prispevkih

ŠAJNOVIČ, Rajko

Biti Rom, romski otrok = Ovi Rom,  
romano čhavoro / Rajko Šajnovič. - Novo  
mesto : Tiskarna Novo mesto, Dolenjska  
založba, 2000 (Novo mesto : Tiskarna Novo  
mesto). - 134 str. : ilustr. ; 20 cm  
Spremna beseda / Franci Šali: str. 4-6  
ISBN 961-6297-43-0

ŠAJNOVIČ, Rajko

Pot = Drom / Rajko Šajnovič. - Novo  
mesto : Tiskarna Novo mesto, Dolenjska  
založba, 1995 ([Novo mesto] : Tiskarna  
Novo mesto). - 71 str. ; 21 cm. - (Literarna  
zbirka Siga ; knj. 21)  
Vzpor. slov. in rom. besedilo. - 600 izv. -  
Spremna beseda Francija Šalija na zavihku  
knjige  
ISBN 961-6000-34-9

ŠAJNOVIČ, Rajko

Romske pravljice = Romane vištorje /  
Rajko Šajnovič ; ilustriral Adriano Janežič. -  
Novo mesto : Goga, 2005 (Novo mesto :  
Opara). - 63 str. : ilustr. ; 23 cm  
Vzpor. besedilo v slov. in rom.  
ISBN 961-6421-38-7

## PERIODIKA

ROMANO them = Romski svet. - Let. 1,  
št. 1 (junij 1996)- . - Ljubljana : Društvo za  
razvijanje preventivnega in prostovoljnega  
dela, projekt Romi, 1996- . - 29 cm  
Četrletnik.  
ISSN 1318-9158 = Romano them

ROMANO nevijske = Romske novice :  
časopis Romani Union - Zveze Romov  
občine Murska Sobota. - Leto 1, št. 1 (4.  
april 1992)- . - Murska Sobota : [Zveza  
Romov občine Murska Sobota], 1992- . - 35  
cm  
Občasno.  
ISSN C500-103X

Boris Rifl  
Špela Razpotnik  
Narodna in univerzitetna knjižnica

## SPOROČILO OTROKOM SVETA

poslanica ob 2. aprilu,  
Mednarodnem dnevu knjig za otroke  
in mladino,  
ki jo je letos prispevala  
Novozelandska sekcija IBBY

Nikoli ne bom pozabila, kako sem se  
naučila brati. Ko sem bila še čisto  
majhna, so besede drobenceljale mimo  
mojih oči kakor črni hroščki, ki mi  
poskušajo ubežati. A bila sem prebistra  
zanje. Naučila sem se jih prepoznati, ne  
glede na to, kako hitro so tekali. In tako  
sem končno lahko odprla knjigo in  
razumela, kaj je v njej napisano. Čisto  
sama sem lahko prebirala zgodbe in šale  
in pesmi.

Seveda, brez presenečenj ni šlo. Branje  
mi je dalo moč nad zgodbami, a na nek  
način je dalo tudi moč zgodbam nad  
mano. Nikdar več jim nisem mogla uiti.  
Tudi to je del skrivnosti branja.

Odpreš knjigo, sprejmeš vase besede in  
dobro zgodbo v tebi raznese. Tisti črni  
hroščki, ki tekajo v ravnih vrstah prek  
belih strani, se najprej spremenijo v  
besede, ki jih lahko razumeš, nato pa v  
čarobne podobe in dogajanje. Čeprav se  
za določene zgodbe zdi, da nimajo  
nikakršne zveze z resničnim življenjem ...  
čeprav se stopijo v presenečenja  
najrazličnejših vrst in rinejo meje  
verjetnega na to in ono stran, kot bi šlo  
za elastiko, nas dobre zgodbe ne  
nazadnje privedejo nazaj k nam samim.  
Sestavljajo jih besede, vsa človeška bitja  
pa si srčno želijo dogodivščin z  
besedami.

Večina nas začne kot poslušalci. Ko smo  
dojenčki in se mame in očetje igrajo z  
nami, nam recitirajo preproste pesmice,  
se dotikajo naših obrazov (Pika, pika,  
pikica ...) ali prstov (Ta pravi: "Pijmo!",  
Ta pravi ...) Besede so govorjene glasno  
in že kot čisto majhni jim prisluhnemo in  
se jim smejemo. Kasneje se naučimo  
brati tisti črni tisk na ploskvi strani in

celo ko beremo tiho, je ob nas neki glas. Čigav je? Morda naš lastni – bralčev glas – morda pa tudi kaj več. Mogoče gre za glas same zgodbe, ki spregovori iz bralčeve glave.

Seveda, danes obstaja toliko načinov, na katere se pripoveduje zgodbe. Slednje imata povedati tudi filmsko platno in televizor, a tadva ne uporabljata jezika na isti način kot knjiga. Televizijskim avtorjem ali scenaristom pogosto naročijo, naj besedilo okrajšajo. "Naj zgodbo pripovedujejo prizori," jim govorijo strokovnjaki. Televizijo gledamo skupaj z drugimi, a kadar beremo, smo večinoma sami.

Živimo v času, ko je na svetu toliko knjig. Del bralčevega potovanja je, da išče med njimi, jih prebira in bere ponovno. Del bralčeve pustolovščine je, da v divjem pragozdu tiska najde zgodbo, ki se bo razplamtela kakor feniks ... zgodbo, ki bo tako razburljiva in skrivnostna, da bo bralca spremenila. Po moje vsak bralec živi za trenutek, ko se vsakodneveni svet nekoliko zgane, se umakne novi šali, novi zamisli, novi možnosti, ki pridobi svojo resnico z močjo besed.

"Ja, natanko tako je!" vzklikne glas v nas. "Prepoznal sem te!"  
Mar ni branje razburljivo?

Margaret Mahy  
dobitnica Andersenove nagrade 2006

## O POSTERJU MEDNARODNEGA DNE KNJIG ZA MLADE 2007

Krožni okvir daje vpogled v edinstveno pokrajino Nove Zelandije in obenem podpira moto poslanice: zgodbe obkrožajo svet.

Ranginui in Papatuanuku (maorski nebesni oče in zemeljska mati) sta predstavljena kot izrezljani figuri, ki objemata svet, ves živ od bogatih tradicij Aoreroe – Nove Zelandije.

Gore, sonce in luna so posebljeni, po gozdu se plazijo legendarne pošasti in ljudje so predstavljeni kot del tega naravnega sveta, ne ločeni od njega.

Osrednje drevo simbolizira Tane Mahuta, boga gozda, ki je ustvaril svet s tem, ko je razdvojil svoja starša, Ranginui in Papatuanuku; kot mogočno drevo se je s svojimi rameni oprl ob tla in z nogami odrinil nebo.

Izza poraščenega pobočja se dviga Kopuwai, orjaška pasjeglava pošast, medtem ko mimo whakairo (tradicionalnih koč, ki jih krasijo rezbarije) v ospredju teče Hatupatu, ki ga zasleduje Kurangaituku, ptičja ženska.

Patupaiarehe (otroški duh) in njegov prijatelj tuatara (starodavni plazilec, ki ga najdemo le na Novi Zelandiji) kukata izza okvirja slike na desni. Na drugi strani pa še eno bitje iz davnin – jamska kobilica – zre proti drobnemu stvoru, ki se plazi skozi podrastje: Gollumu iz Gospodarja prstanov, Gollumu iz zgodbe, skozi katero je novozelandska pokrajina prek filma Petra Jacksona postala znana po vsem svetu.



INTERNATIONAL CHILDREN'S BOOK DAY

2 APRIL 2007

HE RŪWAKA O TE PŪKAPUKA  
MĀTE PĀMĀRIKI O TE AO

INTERNATIONAL ALER  
KINDERBUCHTAG

JOURNÉE INTERNATIONALE  
DU LIVRE POUR ENFANTS

DIÀ INTERNACIONAL  
DEL LIBRO INFANTIL



STORIES RING THE WORLD

PUTA NOA I TE AO Ā TĀTOU KŌRERO PŪRĀKAU



BbY



Slika 1: Poster Mednarodnega dne knjig za mlade 2007

Pod okvirjem prek črke D leze droben hrošč; eden izmed črnih hroščev Margaret Mahy – njen prvi vtis o

besedilu, ki drobencija prek strani, preden se je naučila brati.

Zak Waipara  
avtor plakata



## KARTOGRAFSKA ZBIRKA KNJIŽNICE MIRANA JARCA NOVO MESTO

V kartografski zbirki Knjižnice Mirana Jarca, v sklopu oddelka Posebne zbirke, hranimo večje število starejših zemljevidov, specialnih kart, atlasov, atlantov in mestnih načrtov ter posebnih, splošnih in tematskih zemljevidov iz različnih obdobj. Zbirko je začel oblikovati prvi upravnik naše knjižnice – Bogo Komelj. Skozi leta se je dopolnjevala in danes šteje okrog 1000 enot.

Prevladujejo zemljevidi 20. stoletja: kraljevina SHS, kraljevina Jugoslavija, FLRJ, SFRJ, zemljevidi posameznih jugoslovanskih republik, pregledne karte občin v Sloveniji, geološke karte slovenskega ozemlja... Nadalje so v zbirki številni zemljevidi v italijanskem, nemškem, angleškem in slovenskem jeziku, ki so jih pri nas med vojno uporabljale vojskujoče se strani (Vivodova zbirka v partizanih rabljenih specialk). Hranimo tudi več šolskih zemljevidov in atlasov iz 19. in 20. stoletja (Kocen, Selan, Dimnik, Oražen...).

Iz 19. stoletja (1807 – 1815) je v zbirki večje število kart držav sveta, izdanih v Pragi.

Največjo dragocenost predstavljajo stari zemljevidi, ki so izhajali v obdobju od 16. do 18. stoletja. Večina njih prikazuje slovensko ozemlje, ki se pojavlja samostojno ali v sklopu drugih evropskih dežel.

Najstarejši zemljevid, ki ga hranimo v knjižnici, je v Baslu, sredi 16. stoletja, izdal Sebastian Münster in predstavlja takratno Slovensko marko s Hrvaško in Bosno (*Sclauonia oder Windisch Marck / Bossen / Crabaten*). Ozemlje prikazuje od spodaj navzgor, od vzhoda proti zahodu.

V zbirki so zastopani pomembnejši kartografi, ki so delovali v Evropi od 16. stoletja naprej: Nizozemca Abraham Ortelij (*Pannoniae, et Illyrici veteris tabvla... I. 1590*), Gerhard Kremer Mercator (*Karstia Carniola Histria et Windorum Marchia*), Francoz Nicolas Sanson (*Partie du cercle d'Autriche, ou sont les Duchés de Stirie, de Carinthie, de Carniole... I. 1692*, Hertzogthüber Steyer, Karnten, Krain, & c.... I. 1657).

Najpomembnejši nemški kartograf iz druge polovice 17. stoletja in prve polovice 18. stoletja je Johann Baptist Homann (*Danubii fluminis... cca. I. 1715; Tabula geografica Europae austriacae generalis...*), nekoloko kasneje pa njegov učenec Georg Mattheus Seutter (*Exactissima Ducatus Carniolae, Vindorum Marchiä et Histriae, cca. I. 1730*).

V okviru habsburške monarhije so slovensko ozemlje prikazali Wolfgang Lazius (*Goritiae, Karstii, Chaczeolae, Carniolae, Histriae, et Windorum Marchae descrip., I. 1584*), Joannes Sambucus (*Illyricum, I. 1572*), Augustin Hirschvogel (*SCHLAVONIAE, CROATIAE, CARNIAE, ISTRIAE, BOSNIAE*) in Janez Vajkard Valvasor (*Ducatus Carnioliae accuratissima*).

Za izvirno slovensko kartografsko delo štejemo *Ducatus Carniolae Tabula Chorographica*, delo Janeza Dizme Florjančiča pl. Grienfelda, iz leta 1744. Zemljevid, ki ga hranimo v knjižnici, je sestavljen iz 12 listov in ni barven.

Za našo knjižnico so posebej pomembni zemljevidi, ki prikazujejo današnje dolensko področje oz. dolenski del nekdanje Kranjske (Unterkrain). Konec 18. stoletja izide na Dunaju serija kart, ki prikazuje nekdanje avstrijsko ozemlje. Na karti št. 142 je prikazana Dolenjska (*Unterkrain*), in sicer ozek pas Dolenjske južno od Ljubljane do Dobrave pri Kostanjevici, na karti št. 143 pa Notranjska (*Innerkrain Krain mit der*



*windischen Mark und dem Triester Gebiethen*), ki zajame ozemlje od Trsta, preko današnje Notranjske do Kočevske in Bele krajine. Karte so delo kartografa Franza Johanna Josepha von Reillyja.

Drugi pomemben zemljevid dolenskega področja je Kindermannov zemljevid Dolenjske (*Unterkrain oder der Neustaedtler Kreis*) iz leta 1796, ki predstavlja eno od 12 okrožij Notranje Avstrije. Vsebuje tudi seznam naselij in pregled novomeškega okrožja.

Teh starih zemljevidov, ki so izšli do konca 18. stoletja, je v knjižnični zbirki 45. Prav tako hranimo več faksimiliranih izdaj kart iz tega obdobja. V zbirki se nahaja tudi večje število zemljevidov iz 19. stoletja. Gre za zemljevide, ki bodisi prikazujejo različne države sveta bodisi slovensko ozemlje, v tem stoletju kot del Avstrije, nato Ilirskih provinc, potem avstro – ogrske monarhije.

Sredi 19. stoletja izide na Dunaju za Slovence velikega pomena *Zemljevid Slovenske dežele in pokrajin*, delo Petra Kozlerja. Zemljevid je pomemben predvsem zaradi predstavitve etničnega ozemlja in slovenskega poimenovanja krajev. V knjižnici hranimo vse tri izdaje (leta 1853, 1864, 1871), vključno s seznamom trgov in mest, ki je izšel z drugo izdajo.

Vsebinsko podoben Kozlerjevemu zemljevidu je *Zemljevid slovenskega ozemlja*, ki ga je leta 1921 izdala Slovenska matica in prav tako nima vrisanih državnih mej.

V zbirki se nahaja sedem kart, ki jih je v letih od 1869 do 1877 izdajala Slovenska matica. Pomembne so predvsem zaradi slovenskega poimenovanja tujih krajev, ki jih je sistematično zapisal jezikoslovec Matej Cigale. V knjižnico so prišle kot del zapuščine novomeškega tiskarja Janeza Krajca.

Starejše zemljevide hranimo v mapah iz brez kislinkega papirja. Kar nekaj bi jih bilo treba restavrirati in vstaviti v brez kislinke paspartuje. Na ta način bi bili bolj pravilno hranjeni in zaščiteni kot tudi primerni za morebitne razstave.

Tudi v bodoče želimo zbirko dopolnjevati, pri čemer se bomo osredotočili predvsem na domoznansko področje. Prihodnost vidimo v digitalizaciji zemljevidov, saj bi tako imeli, poleg razstav in predavanj za šolske in druge skupine, možnost predstaviti to zanimivo zbirko širši javnosti.

Mateja Kambič  
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

## VISOKOŠOLSKE IN SPECIALNE KNJIŽNICE

### INFORMACIJSKA PISMENOST MED TEORIJO IN PRAKSO: VLOGA VISOKOŠOLSКИH IN SPECIALNIH KNJIŽNIC

2. skupno posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic z mednarodno udeležbo

Ljubljana, 19. oktober 2006

Zavest, da prava informacija ob pravem času omogoča konkurenčno prednost, žal v našem okolju še ni dovolj prisotna. Zato sta se sekciji za visokošolske in specialne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije odločili, da organizirata posvetovanje, na katerem bodo predstavljene teoretične

osnove in praktične izkušnje pri informacijskem opismenjevanju.

19. oktobra 2006 je v poslovni stavbi TR3, v Ljubljani potekalo 2. skupno strokovno posvetovanje visokošolskih in specialnih knjižnic z naslovom: **"Informacijska pismenost med teorijo in prakso: vloga visokošolskih in specialnih knjižnic"**, ki je bilo po vrsti 11. posvetovanje specialnih in 4. posvetovanje visokošolskih knjižnic.

Danes družba od knjižnic pričakuje, da poleg informacij nudijo svojim uporabnikom tudi pomoč pri njihovem obvladovanju. Množica dostopnih informacij namreč ni dovolj, potrebujemo tudi znanja in tehnike, kako do teh informacij priti in kako jih znati koristno uporabiti. Informacijska pismenost, ki je po svoji najbolj osnovni definiciji - najti, ovrednotiti in učinkovito uporabiti informacijske vire, je ena ključnih veščin, ki jo potrebujemo vsi, tako za učinkovito uporabo informacij v poklicnem in osebnem življenju, za življenje v družbi, za učenje, za delo, za politično usposobljenost, za kreativnost in zabavo.

S svojim strokovnim delom si knjižničarji nenehno prizadevamo aktivno prispevati k izboljšanju informacijske pismenosti naših uporabnikov, da bodo pripravljene na izzive sodobne informacijske tehnologije in na potrebe vseživljenjskega učenja. V času prenove univerzitetnih študijskih programov postaja ta tematika še posebej aktualna. Bolonjska prenova študija namreč visokošolskim knjižničarjem ponuja priložnost, da se bolj aktivno vključijo v študijske programe ter s tem v usposabljanje študentov za učinkovito pridobivanje in rabo informacij.

Tema nas opozarja, da je poklic knjižničarja nenehno pod pritiskom tehnoloških, družbenih in gospodarskih dejavnikov, ki povzročajo stalne spremembe in pojave novih nalog. Pod

močnim vplivom informacijskih in komunikacijskih tehnologij knjižnice spreminjajo svojo vlogo v družbi. Nenehna potreba odzivati se in biti dejaven ob spremembah na le malokateri poklic vpliva v takšni meri, kot ravno na poklic knjižničarja.

Skupaj z aktivnimi udeleženci se je posvetovanja udeležilo več kot 170 ljudi, med njimi dve eminentni tuji gostji za področje informacijskega opismenjevanja, ugledni domači strokovnjaki - avtorji prispevkov in udeleženci okrogle mize, kolegi iz visokošolskih knjižnic sosednje Hrvaške in Bosne in Hercegovine ter številni kolegi iz visokošolskih oziroma specialnih knjižnic iz cele Slovenije. Posterje, ki so bili razstavljeni v predverju dvorane, pa so si, poleg vseh naštetih, ogledali tudi študenti drugega in tretjega letnika Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete.

Po glasbenem uvodu, ki sta ga izvedli mladi violinistki - učenki Glasbene šole Moste-Polje iz Ljubljane, sta zbrane najprej nagovorila slavnostna govornika prorektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Peter Maček in Marica Žvar, predstavnica Agencije za raziskovalno dejavnost RS. Sledili so pozdravni nagovori predsednice ZBDS dr. Melite Ambrožič in predsednic Sekcij za visokošolske in specialne knjižnice mag. Karmen Stopar in Zlatke Rabzelj. Program je povezovala Smilja Pejanovič, predsednica Društva bibliotekarjev Ljubljana.

Poleg Ministrstva za kulturo sta dogodek finančno podprla še dva tuja in trije domači sponzorji, materialne prispevke pa smo prejeli še od desetih domačih in enega tujega sponzorja.

Posvetovanje je potekalo po naslednjih tematskih sklopih:

- Informacijsko opismenjevanje v svetu,



- Vključevanje knjižnic v proces informacijskega opismenjevanja v Sloveniji,
- Programi in evalvacija veščin informacijskega opismenjevanja,
- Okrogla miza: Informacijsko opismenjevanje kot del prenovljenih študijskih programov in vključevanje knjižnic v ta proces
- Posterska sekcija
- Predstavitvi sponzorjev (Ovid, Swets)

#### Tematski sklop: **Informacijsko opismenjevanje v svetu**

V okviru uvodnega tematskega sklopa so informacijsko opismenjevanje v svetu predstavile: slovenska predstavica mag. Zdravka Pejova, že vrsto let zelo aktivna pri uveljavljanju informacijske pismenosti v okviru Organizacije združenih narodov - UNESCO, sicer pa tudi pobudnica in organizatorica delavnic s to tematiko ter članica mednarodnih združenj za informacijsko pismenost in tuji gostji - Sheila Webber višja predavateljica Oddelka za informacijske študije Univerze Sheffield, Velika Britanija, sicer avtorica zanimivega bloga za informacijsko pismenost, in Kaisa Sinikara, direktorica Oddelka za informatiko in knjižničarstvo Univerze v Helsinkih, ki že uspešno uvajanja informacijsko pismenost v študijske programe, in pri tem vključuje tudi bibliotekarje.

Mag. Zdravka Pejova je v prispevku "Informacijska pismenost: iz globalnih izkušenj k nacionalnim pobudam" ugotavljala, da se knjižničarska oziroma informacijska stroka povsod po svetu vedno bolj zaveda pomena informacijske pismenosti in ima pri njenem razvoju in širjenju odločilno vlogo. V državah z visoko stopnjo razvoja informacijske pismenosti imajo pomembno vlogo strokovna združenja. Nekatere države so pri tem že dosegle pomembne uspehe (ZDA, Avstralija, Češka, Finska, Velika Britanija). Prispevek se osredotoča na stanje informacijske pismenosti v državah srednje in jugovzhodne Evrope

in priporočila za razvoj informacijske pismenosti v regiji.

Gostji iz tujine sta predstavili informacijsko opismenjevanje na univerzah v Veliki Britaniji in na Finskem. Sheila Webber je v prispevku "Information literacy in higher education" podala pregled različnih pristopov k izboljšanju informacijske pismenosti v visokem šolstvu. Pri informacijskem opismenjevanju študentov na univerzi je ključnega pomena sodelovanje med visokošolskimi učitelji in knjižničnimi delavci. V prispevku je razpravljala o pristopih k poučevanju, učenju in ocenjevanju informacijske pismenosti. Opisala je tudi model informacijsko pismene univerze.

Kaisa Sinikara je v svojem prispevku "Information literacy between the theory and practice: experiences of the Finnish university libraries" poudarila pomen podpore države in nacionalne strategije za razvoj informacijske pismenosti. Na Finskem je na primer razvoj informacijske družbe del nacionalnega programa. Premik k družbi, ki sloni na informacijah spreminja delo v knjižnicah in vlogo knjižničarjev, ki morajo prevzemati naloge izobraževalcev. Pedagoška usposobljenost postaja vedno bolj pomembna. Prispevek opisuje sodelovanje med knjižnicami, realizacijo izobraževalnih programov, pripravo testov za preverjanje kompetenc informacijske pismenosti ter sodelovanje med učitelji in knjižničarji.

#### Tematski sklop: **Vključevanje knjižnic v proces informacijskega opismenjevanja v Sloveniji**

Dr. Silva Novljan (NUK, članica Komisije za pismenost pri Andragoškem centru) je v svojem prispevku z naslovom "Nacionalna strategija za razvoj pismenosti posega tudi v delovanje visokošolskih in specialnih knjižnic" govorila o nezadovoljivi pismenosti našega prebivalstva za družbeni in gospodarski razvoj ter večjo socialno



vklučenost posameznikov na kar opozarjajo različne raziskave. Razreševanja se je že lotilo ministrstvo za šolstvo s strateško usmeritvijo, nacionalno strategijo za razvoj pismenosti, ki naj bi vzpodbudila in usmerjala razvoj in izvajanje programov za dvig ravni pismenosti, ki naj bi jih pripravile in izvajale formalne in neformalne organizacije, da bi prebivalstvo v posameznih življenjskih obdobjih dosegalo mednarodno primerljive ravni pismenosti in jo trajno razvijalo. V prispevku je predstavljena strategija in znotraj nje vlogo visokošolskih in specialnih knjižnic.

Vsebino prispevka prof. dr. Primoža Južniča nakazuje že naslov "Specialne in visokošolske knjižnice - nujnost povezovanja na področju informacijskega opismenjevanja". Sodelovanje med knjižnicama je nujnost za doseganje skupnega cilja - informacijsko pismenega strokovnjaka. V prispevku je bil podan pregled dosedanjih dosežkov na področju informacijskega opismenjevanja v Sloveniji, vezan na področje dela obeh vrst knjižnic, podani so bili predlogi za sodelovanje med njimi, tudi v luči bolonjske preнове visokega šolstva.

Pred popoldanskim delom sta sledili predstavitvi sponzorjev Ovid in Swets s poučnimi prispevki o spletnem iskanju in združevalnem iskalniku.

#### Tematski sklop: **Programi in evalvacija veščin informacijskega opismenjevanja**

Popoldanski del posvetovanja se je začel s predstavitvijo prof. dr. Tomaža Bartola (BF), ki je v svojem prispevku "Knjižnica kot pedagoško raziskovalni laboratorij, informatika kot znanstvena disciplina" povzel modele prepletanja nalog knjižnic oziroma informacijskih centrov z raziskovalnimi in pedagoškimi dejavnostmi na področju informacijskih znanosti v visokem šolstvu. Informacijski centri se v razmerah novih informacijskih trendov ne razvijajo le kot prostori za shranjevanje informacij, pač pa tudi kot

centri znanja, poučevanja in raziskovanja. V svetu obstaja več modelov, informacijski centri in informatorji pa pri tem lahko igrajo popolnoma samostojno in aktivno vlogo, lahko pa so v pomoč drugim učiteljem pri izvajanju vsebin informacijskega opismenjevanja v različnih oblikah, bodisi kot samostojen predmet, bodisi kot del širšega metodološkega predmeta ali kot ciklus tečajev. V razmerah nove študijske reforme se informacijsko opismenjevanje vedno bolj priporoča kot obvezna študijska vsebina. Informacijski centri in učitelji informatike oz. informacijskega opismenjevanja morajo pokazati, da se znanstvena informatika razvija kot samostojna znanstvena disciplina, ki sestoji iz najrazličnejših dimenzij praktičnega, strokovnega, tehničnega, znanstveno-raziskovalnega dela, v katerega so vključeni tudi informacijski centri in kar se odraža tudi z ustreznim znanstvenim publiciranjem.

Mag. Zdenka Petermanec je s prispevkom "Prednosti informacijske pismenosti za uspešen študij: Izvedba informacijskega opismenjevanja na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru", kot že sam naslov pove, podala izkušnje sistematičnega uvajanja informacijskega opismenjevanja na omenjeni instituciji. S študenti drugega letnika ekonomije, ki v srednji šoli praktično informacijskega opismenjevanja niso imeli, so izvedli eksperiment informacijskega opismenjevanja. Stopnjo informacijske pismenosti so preverjali s testom znanja na začetku in na koncu uvajanja, nato pa so primerjali rezultate kontrolne in eksperimentalne skupine. Analiza rezultatov je potrdila predpostavko iz raziskave, da je bila eksperimentalna skupina pri testu znanja uspešnejša od kontrolne. Informacijsko opismenjevanje bi torej moralo postati pomembna sestavina študijskih programov.

Nataša Godec, mag. Janez Jug in mag. Mirjam Kotar so v prispevku



"Informacijsko opismenjevanje kot izziv izobraževalne dejavnosti Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja" predstavili to dejavnost od uvajanja v uporabo knjižnice do sodelovanja sodelavcev knjižnice v pedagoškem procesu. Prikazali so dejavnike, ki so vplivali na začetek in razvoj različnih izobraževalnih oblik v knjižnici in na sodelovanje pri strokovnih predmetih na fakulteti. Analiza potreb po sposobnostih informacijske pismenosti je pokazala manjkajoča znanja in želje po dodatnem izobraževanju. Predstavljen je bil tudi rezultat poskusa o informacijski pismenosti pri skupini študentov prvega letnika. Značilnosti izobraževalnih oblik za različne skupine uporabnikov kažejo na vse večjo aktivno vlogo knjižnice v pedagoškem procesu. Na podlagi izkušenj in analiz je bil oblikovan model, v katerem knjižnica aktivno sodeluje pri načrtovanju in izvajanju informacijskega opismenjevanja v visokošolskem izobraževanju.

Mag. Angela Čuk (Krka) je v zanimivem prispevku "Sodelovanje specialne knjižnice v KRKI, d.d. pri izbiri ustreznih informacijskih virov in vrednotenju informacij: primer informacijskega opismenjevanja" predstavila lastne izkušnje - vlogo specialne knjižnice v farmacevtskem podjetju KRKA in pri tem poudarila, da imamo knjižničarji priložnost, da v svojih okoljih sodelujemo ali pa celo prevzamemo pobudo pri informacijskem opismenjevanju svojih sodelavcev. V informacijski družbi je informacijska pismenost zaposlenih ena najpomembnejših konkurenčnih prednosti v vseh delovnih okoljih. Uspešna podjetja si zato prizadevajo, da bi bili njihovi zaposleni sposobni poiskati za svoje delo najpomembnejše informacije ter jih tudi ovrednotiti, hkrati pa, da bi bili sposobni izkoristiti različne e-oblike vseživljenjskega učenja, ki se vse bolj uveljavljajo.

## Posterska sekcija

V okviru posterske sekcije se je predstavilo osem posterjev, ki so si jih udeleženci na dan posvetovanja lahko ogledali v preddverju dvorane TR3. Kasneje smo razstavo posterjev s posvetovanja postavili še v Plečnikovem hodniku v NUK, kjer so bili na ogled tudi širši javnosti.

Mag. Andreja Grčar (UL Fakulteta za šport) je pripravila poster z naslovom "Vpliv programa informacijskega opismenjevanja na izboljšanje informacijske pismenosti: primer predmeta Informatika v športu na Fakulteti za šport". Z vprašalnikom, ki so ga študenti izpolnjevali pred začetkom in po koncu predavanj, so pridobili mnenja študentov o lastnem znanju in veščinah informacijske pismenosti.

Vsebino posterja, ki sta ga pripravila Nataša Kodrič in mag. Gorazd Vodeb kaže že naslov posterja "Informacijsko opismenjevanje uporabnikov v NUK". Uporabniki se na tečajih seznanijo z vsebino virov in usposobijo za samostojno iskanje in uporabo. Glavni učni metodi sta demonstracija in praktične vaje.

Predstavniki specialne knjižnice MORS Jurko Starc je pripravil poster "Informacijsko opismenjevanje v specialnih knjižnicah - primer dobre prakse KIC MORS". Predstavil je izkušnje pri razvoju in pričakovanja pri informacijskem opismenjevanju v specialni knjižnici, ki pokriva potrebe slovenskega obrambnega ministrstva in v sklopu tega tudi potrebe slovenske vojske.

Boža Oberč, mag. Nana Turk sta pripravili poster "Izobraževanje uporabnikov CMK: rezultati ankete". V prispevku sta predstavili rezultate evalvacije izobraževalnih tečajev CMK za

obdobje od 2002-2005. V tem obdobju je bilo izvedenih 86 izobraževalnih tečajev za uporabo različnih e-virov. v prispevku pa so predstavljeni rezultati anket 136 udeležencev tečajev. Evalvacija je potekala z vprašalniki, s katerimi se je ocenjeval profil udeležencev, zadovoljstvo uporabnikov, razumevanje snovi ter možnost uporabe podane snovi; zbirali pa so se tudi predlogi za izboljšavo.

Predstavniki Centralne ekonomske knjižnice iz Ekonomske fakultete UL so pripravili poster "Visokošolske knjižnice – aktivne udeleženke Bolonjskega procesa? Primer Centralne ekonomske knjižnice".

Špela Razpotnik in mag. Darija Rozman sta temo posterja "Univerzalna decimalna klasifikacija v slovenskih knjižnicah" in povezanost s tematiko posvetovanja utemeljili z obrazložitvijo, da mora imeti vsaka knjižnica strokovno obdelano in urejeno zbirko knjižničnega gradiva, saj to omogoča, da informacijsko opismenjeni uporabnik racionalno in učinkovito dostopa do gradiva in s tem do informacij.

Hedvika Pavlica Kolman je v prispevku "Seznanjenost slovenskih visokošolskih knjižničarjev s pedagoškimi metodami izobraževanja uporabnikov" predstavila rezultate ankete, ki so precej nespodbudni, a pričakovani.

Predstavniki oddelčnih knjižnic Biotehniške fakultete so pripravili poster "Informacijska pismenost študentov četrtega letnika Biotehniške fakultete". Z analizo so želeli ugotoviti katera informacijska znanja primanjkujejo študentom in če je poslušanje predmeta na temo informatike vplivalo na stopnjo informacijskega znanja. Rezultati so pokazali, da je povprečna splošna uspešnost pri reševanju vprašalnika (62 %) relativno nizka, študenti, ki so poslušali predmet Informatika, pa so dosegli boljše rezultate. Analiza po

sklopih vprašanj, zlasti pri vprašanjih, ki se nanašajo na COBISS/OPAC in Boolovo algebro, kaže, da študenti nimajo dovolj znanja in praktičnih izkušenj. Nekoliko bolje poznajo strukturo znanstvenih del, pravilno uporabo ključnih besed, smiselno krajsanje iskalnih sintaks ter učinkovito iskanje zelenih virov.

### **Okrogla miza: Informacijsko opismenjevanje kot del prenovljenih študijskih programov in vključevanje knjižnic v ta proces**

V popoldanskem delu so svoje poglede na temo "Informacijsko opismenjevanje kot del prenovljenih študijskih programov in vključevanje knjižnic v ta proces" predstavili vabljeni gostje okrogle mize: dr. Margareta Vrtačnik, predsednica komisije za prenovo študija na dodiplomski stopnji Univerze v Ljubljani, dr. Silva Novljan, NUK, članica Komisije za pismenost pri Andragoškem centru, dr. Alenka Šauperl, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, dr. Franc Viktor Nekrep, Biotehniška fakulteta, Andrej Flogie, Direktorat za informacijsko družbo MVZT, dr. Primož Južnič, Filozofska fakulteta in Kristina Hacin Ludvik iz Banke Slovenija. Okroglo mizo sta povezovali moderatoriki Mojca Dogan Petrič in mag. Zdravka Pejova. Razvila se je živahna in konstruktivna razprava. Poročilo okrogle mize je objavljeno posebej.

Nadaljnje aktivnosti:

Sekcija po posvetovanju nadaljuje z aktivnostmi, ki se nanašajo na informacijsko pismenost. Delovna skupina sekcije je do konca leta 2006, v okviru širšega projekta Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja pri odraslih in izobraževanje ter usposabljanje osipnikov, za Andragoški center Slovenije izdelala dokument z naslovom Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji. Dokument želi vzpodbuditi sistematično



strokovno in znanstveno podprto razvijanje informacijske pismenosti v slovenskih visokošolskih programih. Pričakujemo, da bo dobra strokovna podlaga za pripravo Programa informacijske pismenosti na slovenskih univerzah.

Karmen Stopar  
predsednica Sekcije za visokošolske  
knjižnice ZBDS

## POVZETEK OKROGLE MIZE

Na okrogli mizi z naslovom: **Informacijsko opismenjevanje kot del prenovljenih študijskih programov in vključevanje knjižnic v ta proces**, ki sta jo vodili moderatorki Mojca Dolgan-Petrič in mag. Zdravka Pejova, so z vnaprej pripravljenimi temami sodelovali:

- **dr. Margareta Vrtačnik (NTF)**: Kako si Univerza v Ljubljani predstavlja informacijsko opismenjevanje in kakšno vlogo bi lahko imeli knjižničarji pri tem?
- **dr. Silva Novljan (NUK)**: Ocena rezultatov izvajanja programov informacijskega opismenjevanja v OŠ in SŠ
- **dr. Alenka Šauperl (FF)**: Prenova študija bibliotekarstva z vidika informacijskega opismenjevanja – izobraževanje knjižničarjev za izvajanje programov informacijskega opismenjevanja
- **dr. Franc Viktor Nekrep (BF)**: Kakšne so možnosti sodelovanja med profesorji in knjižničarji v okviru prenovljenih učnih programov in pri spremenjenih načinih izobraževanja
- **Andrej Flogie (MVZT)**: Kako si vlogo knjižnic pri informacijskem opismenjevanju v visokem šolstvu predstavlja MVZT
- **dr. Primož Južnič (FF)**: Kako lahko specialna knjižnica prispeva k vseživljenjskem izobraževanju

uporabnikov v svojem okolju? Ali lahko postavimo trditev, da je informacijsko opismenjevanje razvojna tržna niša za izboljšanje oz. spremembo statusa v svojem delovnem okolju?

- **Kristina Hacin Ludvik (BS)**: Kakšne so kompetence specialnega knjižničarja, da lahko izvaja informacijsko opismenjevanje?

Okrogla miza je bila okvirno razdeljena na tri tematske sklope: visokošolske knjižnice, specialne knjižnice in vloga ministrstva.

### Visokošolske knjižnice

Moderatorka Mojca Dolgan-Petrič je za uvod prebrala misel Brede Filo (1986): "Dejstvo je, da ostaja študent nemotiviran, če ne ve, kako bo informacijske vire, ki mu jih predstavi bibliotekar na posebnih predavanjih, uporabljal pri svojih študijskih obveznostih, prav tako ostaja nemotiviran, če ve, da profesor sam nima odnosa do informacijskega sistema." V nadaljevanju je goste k sodelovanju povabila z vprašanjem: "Ali se je v dvajsetih letih od takrat kaj spremenilo?"

Dr. Margareta Vrtačnik (NTF) je najprej predstavila bolonjsko preno. Bolonjski proces pomeni realizacijo smernic Lizbonske deklaracije iz leta 1998 na visokošolskem nivoju in ima dve plati: formalno in akcijsko. Formalna plat Bolonjske preнове zagotavlja poenotenje študijskih programov v EU, kar bi omogočilo mobilnost študentov in profesorjev. Akcijsko plat preнове pa pogojuje nenehne spremembe v svetu, ki terjajo nenehne presoje akademskih in strokovnih poklicnih profilov. Pri tem se pojavlja nov pojem: kompetence. Le te se kažejo kot primerno orodje presoje – usmerjajo izbor potrebnega znanja. S kompetencami opredelimo rezultate študija (*learning outcomes*). Študijski program, ki temelji na kompetencah, omogoča uveljavljanje nove

izobraževalne paradigme, ki v center izobraževanja postavlja študenta, hkrati pa spreminja vlogo visokošolskega učitelja, ki ni več samo posredovalec znanja, temveč soustvarjalec znanja študentov. Uresničevanje te paradigme je mogoče z aktivnimi oblikami dela s študenti. Kompetence lahko razdelimo na instrumentalne, medosebnostne in sistemske; vse pa so tesno povezane z informacijsko pismenostjo, ki je ena izmed ključnih kompetenc. Pomembne so tudi aktivne oblike učenja, s katerimi razvijamo posamezne kompetence. Pomembno je torej problemsko učenje, ki je na eni strani oblika načrtovanja učnih načrtov, na drugi strani pa metoda aktivnega poučevanja in učenja. Takšen način učenja izboljša sodelovanje med visokoškolskimi učitelji, sodelavci in bibliotekarji ter prinaša različne oblike vrednotenja dela. Tak način učenja postavlja v središče študenta in vzpodbuja njegovo aktivno vlogo, zasnovan pa je na 7 korakih: (1) zasnova problema v sodelovanju z učiteljem stroke, bibliotekarjem in učiteljem jezika, (2) prvo srečanje: viharjenje možganov, (3) strukturiranje znanja, (4) potreba po novem znanju, (5) razdelitev nalog, (6) individualno raziskovanje ter (7) razprava in vrednotenje informacij. Končni rezultat je poročilo s predstavitvijo. Študenti na ta način pridobijo tudi informacijsko – komunikacijske spretnosti in se naučijo delati v skupini. Učinkovito bolonjsko prenovo ogroža dejstvo, da je Slovenija edina država v Evropi, v kateri se bolonjska prenova študija dogaja brez dodatnih sredstev.

Dr. Franc V. Nekrep (BF) je v svoji predstavitvi poudaril, da so knjižničarji oziroma knjižničarke vedno bili in so najbolj predani pomočniki in največji prijatelji učiteljev in raziskovalcev. Spreminjanje informacijskega medija pa vodi do spremembe vloge knjižničarjev in njihovo odtujevanje od končnega uporabnika. Visokošolsko izobraževanje postaja vse bolj podjetniško organizirano, kar se kaže v povečanem

pritisku na kvaliteto izobraževalnega procesa. Z bolonjsko reformo se ti procesi vse bolj poglobljajo (prodor novih tehnologij, e-poučevanje, vseživljenjsko učenje) in povečujejo potrebo po obvladovanju veščin informacijske pismenosti.

Dr. Silva Novljan (NUK) je predstavila potek informacijskega opismenjevanja v osnovnih in srednjih šolah. Začelo se je leta 1996 z idejnim načrtom razvoja šolskih knjižnic in se nadaljevalo s kurikularno komisijo, ki je pripravila program informacijske pismenosti za OŠ in SŠ. Program je bil sprejet na strokovnem svetu Ministrstva za šolstvo pod imenom "Knjižnična in informacijska znanja". V OŠ se informacijsko opismenjevanje izvaja kot medpredmetna povezava, v SŠ pa kot obvezna izbirna vsebina. Rezultati izvajanja tega programa pa niso najbolj obetajoči. Imamo sicer računalniško pismeno mladino, kar pa ne pomeni, da je tudi informacijsko pismena. To nakazujejo tudi rezultati raziskave o bralni pismenosti Slovencev, ki so po njenem mnenju katastrofalni. Raziskava PIRLS 1 je pokazala, da je bralna pismenost višja pri tistih učencih, kjer v šoli dela knjižničarsko izobražen knjižničar. Raziskava PIRLS 2 pa je pokazala, da so boljši tisti učenci, kjer v šoli delajo polno zaposleni knjižničarji (8 ur na dan). Boljših rezultatov ni: (1) ker knjižničar še vedno ni integriran v pouk – knjižničar v šolah deluje ločeno, (2) ker knjižničar težko dobi učitelja za medpredmetno sodelovanje, (3) ker učitelji zelo težko spremenijo metode pouka, (4) ker so tudi knjižničarji slabo informacijsko pismeni (v šolskih knjižnicah pristanejo tudi učitelji z neustreznim knjižničarskim znanjem). To vse pa vodi do tega, da v prve letnike fakultet ne dobimo pričakovano izobraženega bruca.

Sledila je razprava, v kateri je moderatorica Mojca Dolgan-Petrič povzela, da je današnji najstnik zelo računalniško pismen, obvlada iskanje po



internetu, od koder zna poiskati in pridobiti npr. najnovejši film, ko pa pride v NUK in mu povedo, da lahko neko zeleno knjigo naroči tudi prek COBISS-a, se pa ne znajde.

Tudi mag. Anamarija Rožič (CMK) je v razpravi povedala, da prevelika računalniška pismenost in brskanje po internetu lahko ovirata informacijsko pismenost, kar ugotavljajo tudi v raziskavi o uporabnosti portala CMK, do podobnih zaključkov pa so prišli tudi drugje po svetu. Dijaki in študenti, ki veliko brskajo po internetu, razvijejo posebno spletno vedenje, ki ga je težko spremeniti, saj so navajeni dobiti informacije v nekaj klikih. Medtem, ko iskanje informacij zahteva čisto drugačne mentalne procese. Zato meni, da bi bilo potrebno študente začeti načrtno vzgajati že na nižji stopnji.

Dr. Vrtačnikova se je s povedanim strinjala, saj tudi sama ugotavlja, da je pri študentih vedno težje doseči koncentracijo in neko usmerjeno delo. So pa študenti izredno spretni pri iskanju informacij, ki jih zanimajo. Zato je pomembno tudi izobraževanje učiteljev, da bodo znali delati s takimi študenti in jih usmerjati v konkretne naloge.

Mag. Mirjam Kotar (FDV-ODK) je povedala, da na FDV opažajo veliko razliko med študenti, ki že študirajo po programih bolonjske prenovne in med tistimi, ki študirajo po starem programu. Veliko samostojnega dela študentov pa pomeni veliko več dela v knjižnici, več sodelovanja knjižničarjev s študenti, več informacijskega svetovanja in več individualnega dela. To je po eni strani pozitivno, po drugi strani pa to pomeni vedno več dela za knjižničarje, ki ni ovrednoteno in nikjer predstavljeno. "Bolonja" torej prinese veliko sprememb v knjižnico. Študente FDV že v prvem tednu prvega letnika seznanijo s knjižnico in poudarjajo, da jih čaka samostojno delo pri iskanju informacij. Knjižnica jim je pripravljena pomagati, jih

naučiti iskanja, niso pa pripravljene iskati informacij namesto njih. In to dijake oziroma bruce, ki niso navajeni takšnega dela, zelo prestraši.

Dr. Nekrep (BF) je poudaril, da računalniške pismenosti ne smemo enačiti z informacijsko pismenostjo, da je z dijakom, ki obvlada osnovne veščine informacijske pismenosti, veliko lažje delati. Omenja pa še en nov problem, ki se pojavlja in to je plagiatorstvo, ki bi ga bilo potrebno preganjati na nivoju univerze.

Dr. Silva Novljan (NUK) se je strinjala s problemom, saj se pri plagiatorstvu pokaže, da so študenti informacijsko nepismeni. Po njenem je to stvar etičnosti učenja, tudi učitelja, ali pregleda seminarske naloge ali ne. Pri tem je dr. Vrtačnikova (NTF) znova poudarila, da je bolj primerno delo v projektnih skupinah, kjer delamo problemsko in lažje nadzorujemo delo študentov.

Dr. Bartol (BF) je povedal, da so se tudi na Biotehniški fakulteti že srečali z omenjenim problemom, saj so njihova Navodila za študente "prekopirali" na eni izmed na novo nastalih univerz.

Na vprašanje mag. Rožičeve kako naj knjižničarji sodelujejo z učitelji, je dr. Vrtačnikova odgovorila, da imajo na NTF – Oddelku za kemijsko izobraževanje in informatiko že nekajletne izkušnje na tem področju. Študente četrtega letnika namreč uvajajo v projektno delo. V teh projektih avtomatično sodelujejo asistent, knjižničar in učitelj tujega jezika. Na koncu projektne dela morajo študenti pripraviti poročilo, ki pa mora biti v tujem jeziku. Če bi bilo več takšnega projektne dela na fakultetah, bi bila tudi večja potreba po sodelovanju knjižničarjev, kot tudi učiteljev tujega jezika. Poudarila je, da je v Sloveniji problem, ker praktično nimamo raziskav visokošolskega raziskovalnega procesa. In ker ni raziskav, vse delamo po nekem



občutku. So pa v svetu na tem področju veliko pred nami.

### **Specialne knjižnice**

Dr. Primož Južnič (FF) je uvodoma povedal kako lahko specialna knjižnica sodeluje pri vseživljenjskem izobraževanju uporabnikov. Predstavil je rezultate ankete, ki sta jo opravili mag. Pejova in Možetova pred štirimi leti. Tipična specialna knjižnica je knjižnica enega knjižničarja (t.i. KEK). Anketa je zajela 71 slovenskih specialnih knjižnic in le 21 izmed teh knjižnic je takšnih, ki organizirajo kakršnekoli izobraževalne tečaje oziroma druge oblike informiranja uporabnikov. Povzetki ankete kažejo, da so manjše specialne knjižnice servis za vse zaposlene in tudi za zunanje uporabnike, zato ostaja zelo malo časa za izobraževanje uporabnikov na področju informacijskega opismenjevanja. Dr. Primož Južnič verjame, da bo nova generacija knjižničarjev, ki prihaja iz Filozofske fakultete v specialne knjižnice, uspela prepričati vodstvo, da je tudi informacijsko opismenjevanje pomembno za podjetja. Drug problem je, da se od diplomantov iz strokovnega področja, ki pridejo v podjetje, pričakuje, da so že informacijsko pismeni, vendar pa žal ni vedno tako. Zato je vloga knjižničarja v specialni knjižnici velik izziv na področju informacijskega opismenjevanja.

Kristina Hacin Ludvik (BS) je govorila o potrebnih kompetencah specialnega knjižničarja, da bi lahko izvajal informacijsko opismenjevanje. Pri informacijskem opismenjevanju v specialnih knjižnicah lahko zasledujemo dva cilja: (1) Usposabljammo notranje uporabnike za uporabo informacij, ker bodo informacijsko pismeni uporabniki pogosteje zahajali v knjižnico in jo tudi podprli, ko bo knjižnica to potrebovala. (2) Usposabljammo lahko tudi uporabnike iz širše javnosti za učinkovito uporabo dosežkov matične ustanove. Specialne knjižnice so predvsem namenjene matični ustanovi – ukvarjajo se z

notranjimi uporabniki. Tu gre predvsem za sodelovanje z visoko strokovnimi kadri, ki so v nadrejenem položaju in tudi odločajo o obstoju knjižnice. Odvisno od stopnje odprtosti specialne knjižnice pa imajo le te opravka tudi z zunanjimi uporabniki, ki so v večini primerov tudi strokovnjaki določenega področja in s študenti, ki potrebujejo gradivo za seminarske ali diplomske naloge. Da bi lahko specialne knjižnice opravljale funkcijo informacijskega opismenjevanja v takšnem okolju, je zelo pomembno, da je kader visoko kompetenten. Profesionalne kompetence, ki naj bi jih imeli knjižničarji v specialnih knjižnicah so: osnovno znanje strokovnega področja matične ustanove, knjižnično informacijska znanja, informacijsko komunikacijska znanja ter znanje iz pedagogike oziroma andragogike. Poleg tega so pomembne tudi osebne kompetence: vrednote za izobraževanje odraslih, pripravljenost na delo v skupinah, komunikativnost. Ključne so tudi kompetence, ki so vpete med profesionalne in osebne kompetence. Tu gre za doprinos k stroki; knjižničar se mora zavedati pomena stalnega izobraževanja in sposobnosti prenosa znanja na svoje uporabnike. Trend v specialnih knjižnicah na zahodu je, da se najemajo zunanji izvajalci za določene naloge kot so npr. katalogizacija, naročanje. Zato je zelo pomembno, da to vrzel zapolnimo, da ne bo prišlo do zaprtja specialnih knjižnic. Zato morajo specialni knjižničarji o sebi razmišljati kot o izobraževalcih in imeti ustrezne kompetence.

Dr. Alenka Šauperl (FF) je predstavitev prenove študija bibliotekarstva na Filozofski fakulteti pričela z rezultati analize vsebin prispevkov v revijah Knjižnica, Šolska knjižnica in Organizacija znanja ter prispevkov na posvetovanjih ZBDS in sekcij ZBDS za obdobje 2001-2005. Ugotavlja, da je informacijsko opismenjevanje najbolj pisana tematika v omenjenih revijah, ki pa se ni pojavila šele v tem obdobju,



temveč se je o njej pisalo zadnjih trideset let. Informacijska pismenost je ena izmed temeljnih veščin tudi v Bolonjski deklaraciji in, kot ugotavlja, je lahko tržna niša za diplomante bibliotekarstva in možnost, da knjižnice postanejo pomembne v sodobni družbi. Iz tega so izhajali tudi na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete ob pripravi novih študijskih programov. Novi študijski programi obsegajo 3 leta študija na prvi stopnji in dve leti na drugi stopnji (3+2). Na obeh stopnjah je program prvega letnika enoten, potem pa se razdeli na bibliotekarstvo, informacijsko znanost in založništvo. Diploma za 1. stopnjo je enotna; diplomanti bodo diplomanti bibliotekarstva in informacijske znanosti. Delodajalci bodo morali iz seznama predmetov poslušanih predmetov (seznam je v okviru bolonjskih programov obvezna priloga diplomi) razbrati, za kaj je kandidat usposobljen. Drugostopenjski študij se v drugem letniku razdeli na tri smeri in usposobi tri različne vrste strokovnjakov. Načrtujejo tudi poseben program za šolskega knjižničarja, ki pa še ni akreditiran, saj ga je potrebno uskladiti s pedagoškimi programi. Najpomembnejša značilnost programa, zanimiva za visokošolske in specialne knjižnice je, da imajo programi zelo širok nabor izbirnih predmetov znotraj Filozofske in drugih fakultet. Poleg tega bodo diplomantom prve stopnje odprta vrata drugostopenjskega študija na drugih fakultetah in obratno; Oddelek bo na drugostopenjski študij sprejemal diplomante drugih fakultet. Na ta način se bo zagotovila velika interdisciplinarnost študija. Nov predmetnik vsebuje teme informacijskega opismenjevanja s ciljem, da bodo diplomanti prve stopnje informacijsko pismeni, diplomanti druge stopnje pa usposobljeni za izvajanje informacijskega opismenjevanja. Informacijsko opismenjevanje bodo v predmetnik v vsakem letniku vključili s pomočjo medpredmetnega povezovanja

pri enem izmed temeljnih (obveznih) predmetov na prvi stopnji. Na drugi stopnji bodo študenti na smeri Bibliotekarstvo obvezno poslušali pedagoške predmete. Oddelek načrtuje oblikovanje posvetovalnega odbora, v katerega bodo vključeni predvsem predstavniki knjižnic (praktiki). Vse prisotne je pozvala k sodelovanju v tem odboru.

### **Vloga ministrstva**

Andrej Flogie (MVZT) je najprej predstavil delo Direktorata za informacijsko družbo. Njegovo vlogo vidi v povezovanju med ministrstvi in posameznimi institucijami. Povezovanje in sodelovanje je namreč ključnega pomena za napredek. Direktorat ima namen pripraviti strategijo informacijske družbe do konca leta 2006, s predlogi pa bodo k sodelovanju povabili vse institucije in šele nato dali strategijo v javno razpravo. Ena izmed nalog v prihajajočem letu je tudi digitalizacija gradiv na področju knjižnic in e-dostopnost gradiv, s čimer bi dali možnost vsem, da pridejo do vsebin knjižnic in muzejev. Pomembna, še nerešena vprašanja pa so tudi vprašanja o informacijski pismenosti, certificiranju znanja ipd.

V razpravi, ki je sledila, je dr. Vrtačnikova na temo e-gradiv povedala, da sami sodelujejo v mednarodnem projektu, kjer razvijajo sistem, ki bo splošno dostopen in namenjen upravljanju z učnimi gradivi. Vsak učitelj bo lahko izbral iz nekega repozitorija tista gradiva, ki bodo zanj zanimiva in ga z uporabo orodja postavil na svoj splet.

Prisotne je pozvala, da bi ustanovili skupino (lahko tudi neformalno), ki bi podpirala e-učenje, se občasno sestajala in pogledala, kaj se pri nas in v svetu dogaja, poskušala to poenotiti in postaviti neke realne programe za različna področja. Pri tem vidi knjižničarja kot ključno osebo.

Andrej Flogie je omenil, da na Direktoratu za informacijsko družbo razmišljajo tudi o šolskem izobraževalnem omrežju, kamor bi bilo smiselno vključiti e-gradiva. Za vzpodbudo so že naredili projekt, kjer vsaki šoli ponujajo dostop do spletne učilnice, omenjeni projekt poteka že tri mesece. Dr. Vrtačnikova je menila, da bi bilo boljše, če bi v Sloveniji raje začeli z manjšimi in realnimi projekti, jih ovrednotili in na podlagi rezultatov delali naprej. Predlagala je, da se ustanovi društvo e-učenja, ki bi postavilo cilje, ki jih želimo doseči. Poudarila je, da smo tukaj prisotni verjetno res informacijsko pismeni, dvomi pa, da to velja za vse visokošolske, srednješolske in osnovnošolske učitelje.

Dr. Šauperlova je izrazila navdušenje nad idejo, da namerava Direktorat podpreti gradnjo repozitorijev in izdelovanje digitalnih vsebin. Za knjižnice pa bi bilo pomembno tudi to, da bi finančno podprli pospešen vnos gradiv, ki jih knjižnice hranijo, pa jih še ne najdemo v COBISS-u.

Sheila Webber (Univerza Sheffield) je povedala, da opaža, da vlada v Veliki Britaniji ne razlikuje med pojmom digitalna pismenost in informacijska pismenost. Digitalna pismenost pomeni zmožnost uporabe interneta in njegovih vsebin, medtem, ko ima informacijska pismenost globlji pomen. Informacijsko pismeni posamezniki znajo dobljene informacije tudi koristno uporabiti in jih kritično ovrednotiti. Zanimalo jo je ali pri nas vlada loči med tema pojmom.

Tudi mag. Zdravka Pejova se je strinjala, da v večini držav zamenjujejo omenjena pojma, tudi v dokumentih EU. Prav zato je bil pripravljen dokument (Achieving an information society and a knowledge-based economy through information literacy: Proposal for an information literacy platform and an action plan for Central and South-East European countries: policy recommendations and

practical directions, Ljubljana, 2006), kjer je jasno definirano, kaj pomeni informacijska in kaj računalniška pismenost. Dokument je bil poslan na ministrstva in fakultete.

Simona Juvan,  
Maja Božič,  
Karmen Stopar  
Biotehniška fakulteta

## OBVESTILA

### ZADNJIČ VPIS V 3. LETNIK IZREDNEGA ŠTUDIJA BIBLIOTEKARSTVA

Ponovno je bil objavljen razpis za vpis na dodiplomske študijske programe. Ob tej priložnosti se zdi primerno našo strokovno javnost obvestiti o nekaj pomembnih zadevah, predvsem o načinu študija bibliotekarstva.

Jeseni smo na Oddelku prvič vpisali študente v prvi letnik študijskega programa "bibliotekarstvo in informatika". Gre za triletni prvostopenjski program, v okviru katerega si kandidati lahko izbirajo tri smeri: bibliotekarstvo, informacijska znanost in knjigarstvo. Čeprav bo diploma enotna in si bo kandidat pridobil poklic bibliotekarja, bo zaposlovalec iz priloge k diplomi videl, katere predmete je kandidat opravil in za katero smer se je specializiral. Dodiplomski študij, ki sedaj poteka v prvem letniku s 60 vpisanimi kandidati, poteka z vrsto obveznih predmetov in nekaj izbirnimi. Med obveznimi predmeti so tisti, ki so za



vsakega diplomanta nujni. Z izbirnimi pa se kandidat usmerja v eno od treh smeri in si pridobi še dodatna znanja.

Razpis, ki je pravkar izšel, torej objavlja možnosti in pogoje za vpis že druge generacije slušateljev novega bolonjskega študija bibliotekarstva. Prvič razpisujemo tudi izredni študij po prenovljenem programu. Obenem pa je razpisan tudi vpis v tretji letnik izrednega študija po starem programu. To je zadnja generacija izrednih študentov, ki bo študij zaključila po starem programu. Vabimo torej vse tiste višje knjižničarje in knjižničarke, ki se doslej še niso odločili za nadaljevanje študija za pridobitev univerzitetne izobrazbe, pa so o tem premišljevali, da se tokrat vpišejo. Cena letnika izrednega študija je bila v tem študijskem letu 580.000 SIT.

Druga možnost za nadaljevanje študija pa se bo odprla z začetkom prenovljenega študija na drugi stopnji. Trije drugostopenjski programi (Bibliotekarstvo, Informacijska znanost z bibliotekarstvom in Založniški študiji) so že akreditirani, v pripravi pa je še pedagoški program Šolsko knjižničarstvo. Vpis v te programe načrtujemo v študijskem letu 2008/2009, če to ne bo možno, pa gotovo v 2009/2010. Ti programi bodo omogočili pridobitev strokovne izobrazbe tudi diplomantom (starega) višješolskega programa. Študijski program in vstopni pogoji so opisani v akreditacijski dokumentaciji, dostopni na spletni strani oddelka. Jeseni 2007 bo potekal tudi vpis v magistrski študij, vendar še po starem programu.

Oddelek za bibliotekarstvo,  
informacijsko znanost in knjigarstvo  
Filozofske Fakultete Univerze v Ljubljani

## NOVO IME KNJIŽNICE Miklošičeva knjižnica - FPNM

Miklošičeva knjižnica - FPNM je enota Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Opravljala bo storitve za vse tri fakultete (Filozofska fakulteta - UM FF, Pedagoška fakulteta - UM PEF in Fakulteta za naravoslovje in matematiko - UM FNM). Akronim FPNM pomeni Filozofske in Pedagoške fakultete ter Fakultete za naravoslovje in matematiko. Sporočamo vam telefonske številke stacionarnih telefonov, zaposlenih v Miklošičevi knjižnici - FPNM:

Terezija Balant: (02) 229 37 84  
(Medknjižnična, Bibliografija)  
Jadranka Čačič: (02) 229 37 63  
(Katalogizacija)  
Mojca Garantini: (02) 229 37 36 (Vodja knjižnice)  
Izposoja - knjige: (02) 229 37 34  
Izposoja - mediateka, serijske: (02) 229 37 91  
Suzana Šulek: (02) 229 37 35  
(Katalogizacija, Baze)  
Martina Valentan: (02) 229 37 33, 34  
(Katalogizacija, Izposoja)  
Vesna Vauhnik: (02) 229 37 35  
(Katalogizacija, Izposoja)

Nadomščanja za določen čas:

Dunja Ristić: (02) 229 37 34  
Darinka Domajnko: (02) 229 37 34  
Zdenka Režonja: (02) 229 37 91

Vhod v Miklošičevo knjižnico - FPNM je 0.20 (Mediateka).

Službeni vhod je 0.19, kamor pridete:

-0.19/1 Katalogizacija (Martina Valentan),  
-0.19/2 Bibliografija, Medknjižnična izposoja (Terezija Balant) in  
-0.19/3 Vodja knjižnice (Mojca Garantini).

Mojca Garantini  
Miklošičeva knjižnica - FPNM

## BORZA DELA

### DELO IŠČE

Uni. dipl. bibliotekarka z opravljenim strokovnim izpitom, COBISS licenco in z delovnimi izkušnjami išče delo s področja knjižničarske ali sorodne dejavnosti.

Za dodatne informacije sem dosegljiva na tel. štev. 040 553 379.

### DELO IŠČE

Sem absolventka bibliotekarstva. Študijsko prakso sem imela v splošni knjižnici, od leta 2004 preko študentskega servisa delam v visokošolski knjižnici. Veseli me delo z ljudmi. Delovne izkušnje: zaloga v COBISS-u2 in zdaj v COBISS-u3, izposoja in postavitve gradiva, referenčno delo.

Za kakršnekoli informacije sem dosegljiva na telefon: 041-327-989 ali na: leja.b11@gmail.com. (Leja)

### DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka. Študij sem zaključila letos, tako da je moj cilj najprej poiskati pripravništvo. Vendar kljub temu, da sem komaj zaključila študij, so moje izkušnje že kar precejšnje. V času študija sem delala v specialni knjižnici in šolski knjižnici. Po končanem 4. letniku pa sem sprejela delo v splošni knjižnici v okolici Ljubljane. Tako sem v dobrem letu dodobra spoznala delo bibliotekarja-informatorja, delo na informativnem oddelku in na sami izposoji.

Sem zelo komunikativna oseba in pripravljena na vsako delo v knjižnici. Delo z ljudmi me veseli, aktivno govorim

angleško, prav tako mi tudi znanje nemškega jezika ni tuje. Seveda pa se bom za svoje delo še dodatno izobraževala.

Vesela bi bila vsakega dela, ki zajema področje bibliotekarstva.

Dosegljiva sem na telefonu 031 270

854 ali na e-naslovu

barbadur@volja.net.

## PRILOGE

Objavljamo najavo mednarodne konference **Libraries in the Digital Age (LIDA)**, ki bo potekala od **28. maja do 1. junija 2007** v Dubrovniku in na Mljetu.



## **Poziv na međunarodnu konferenciju *Libraries In the Digital Age (LIDA)***

Dubrovnik i Mljet, 28. svibnja – 1. lipnja 2007. godine

Osma međunarodna konferencija Knjižnice u digitalnome dobu (LIDA) održava se od 28. svibnja do 1. lipnja 2007. u Dubrovniku i na Mljetu. Odsjek za informacijske znanosti pri Filozofskom fakultetu u Osijeku i Rutgers Sveučilište iz Sjedinjenih Američkih Država organizatori su i ovogodišnje LIDA-e. Dvije osnovne teme konferencije su: Informacijsko ponašanje korisnika i Ekonomija digitalnih knjižnica. Kodirektori LIDA 2007 su Tatjana Aparac-Jelušić (Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku, Hrvatska), Tefko Saračević i Paul Kantor (Sveučilište Rutgers, SAD), te Sanda Erdelez (Sveučilište Missouri, SAD).

Očekuje se oko 150 sudionika iz tridesetak zemalja s četiri kontinenta. Uz kodirektore, kao govornici sudjeluju pozvani predavači iz SAD-a (Barbara Wildemouth i Don King, Sveučilište North Carolina, Chapell Hill, Karen Fischer, Sveučilište Washington, Seattle, Gustav Friedrisch, Sveučilište Rutgers i Robert Hayes, UCLA) te domaći i inozemni stručnjaci iz područja. Ukupno će biti predstavljeno 8 pozvanih izlaganja, 14 prihvaćenih radova, 20 postera, a sudionicima su ponuđene 4 radionice. Ovogodišnji počasni gost Konferencije bit će profesor Christina Borgman (UCLA, SAD).

Na ovogodišnjoj LIDAi po drugi put se održava i tzv. PhD forum – raspravište na kojemu će mladi doktoranti iz nekoliko europskih zemalja predstaviti svoje doktorske teze.

Finalni program, arhiva izlaganja s prošlogodišnjih LIDA skupova i druge korisne informacije mogu se pronaći na mrežnim stranicama konferencije <http://www.ffos.hr/lida>, slanjem upita na [lida@ffos.hr](mailto:lida@ffos.hr) ili [taparac@ffos.hr](mailto:taparac@ffos.hr).

## OBVESTILO AVTORJEM

*Knjižničarske novice* so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanji in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

### Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije *Knjižnica*. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od lepe proti desni:..." ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v *Knjižničarskih novicah*. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

### Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov [icb@nuk.uni-lj.si](mailto:icb@nuk.uni-lj.si). Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!

Uredništvo *Knjižničarskih novic*